

DARBININKAS

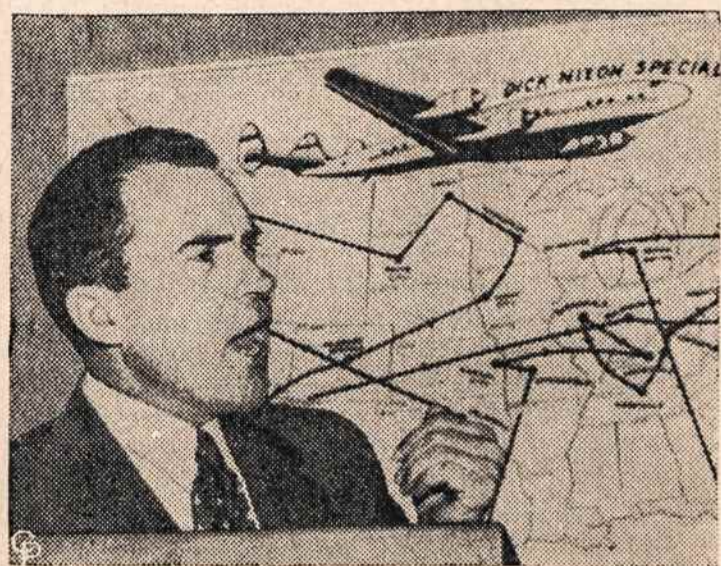
XLII NR. 68

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY RU GSĖJO - SEPTEMBER 21, 1956

Redakcija — Glenmore 5-7281
Administracija — Glenmore 5-7068

10 CENTŲ

VICEPREZIDENTAS NIXONAS su prakalbam aplaūkis 32 valstytėms.

Eisenhoweris už taiką ir tiesą

KOKIAIS SŪKIAIS RESPUBLIKONAI ŽYGIUOJA Į RINKIMUS

Prezidentas Eisenhoweris rinkimines savo kalbas pradėjo rugsėjo 19. Visa jo pirmą kalbą sukosi apie taiką — taikos išlaikymą pasaulyje ir viduje. Nurodė, kaip taikos buvo pasiekta Korėjoje, Vietname, Austrijoje, Trieste, Persijoje, Guatemaloje, pašalinant ten komunizmo grėsmę.

"Mes neišdavėme užpuolikuviams vienos tautos" — kalbėjo Eisenhoweris, — nevertodami karo.

Akivaizdoje tautų, kurios siekia laisvės nuo Afrikos iki tolimiausių Azijos, Amerika pripažįsta visiems apsisprendimo teisę ir remia jų kovą su priespauda ir skurdu.

Eisenhowerio vyriausybė ir viduje atnešusi taikos kiekvienai šeimai, kada dirbančiųjų skaičius Amerikoje yra pasiekęs didžiausią skaičių ir kada jų uždėtis taip pat didžiausias, o ir socialinis aprūpinimas yra geresnis nei anksčiau.

Neminėdamas A. Stevensonso vardo, Eisenhoweris atsakė į jo siūlymus.

Stevensonas buvo siūlęs sustabdyti atominis bandymus tuojau. Eisenhoweris atsakė, kad atominis ginklas pašalinamas ne teatraliniu gestu ir ne vienašališku sprendimu, bet tarptautiniu susitarimu. Stevensonas buvo kalbėjęs apie vyrų šaukimo ir kariuomenės sustabdymą. Eisenhoweris atsakė, kad negalima to greitai padaryti, nes Amerikos karinė jėga yra taikos išlaikymo sąlyga.

Prezidento kalba, atitruktą

● Vokietijoje metalo pramonėje dirba 3 mil. Iš jų 19,8% yra motinos — našlės, kurios turi išlaikyti savo šeimą.

nuo konkrečių reikalų, buvo taikoma užsieniui, taikoma Afrikos ir Azijos tautom, kuriose varoma komunistų propaganda prieš Vakarus, taikoma vadinamam neutraliam kraštui, kad juos visus apmąstintų ir jų visų esamą padėtį pateisintų. Taikoma taip pat eiliniam Amerikoje šeimos žmogui, kad ji taikiai nuteiktų, nes vyriausybė budi. Prezidento kalboje nieko aiškios neras tik komunistų pavergtieji.

ADLAI STEVENSONAS per kelė kovą į pietines valstytėms. Bet prieš kovą reikia pasistiprinti Walnut Hill Va.

LIETUVOJE MIRĖ RAŠYTOJAS KUN. M. SEIŽYS DACILĖLIS

Pranešimu iš Lietuvos, ten šiemet miręs kun. Mykolas Seižys, žinomas literatūroje M. Dagilėlio slapyvardžiu.

Velionis buvo Tėvynės Sargo, Žinyčios, Dirvos—Žinyno, Draugijės, Vienybės ir kitų katalikiškų laikraščių bendradarbis ir poetas. Buvo išleidęs du

savo rinkinius: "Dainos ir sakmės" (1902) ir "Dainos dainėles" (1909).

Mirė susilaukęs 71 metų amžiaus — buvo gimęs 1874 spalio 2 Joniškėlio val. Išventintas į kunigus buvo 1898, nuo 1920 buvo Pandėlio klebonas. Mirė Pakruojyje.

PREZ. EISENHOWERIS išleido žinią rinkimų kova "už tiesą".

Apatija tarp respublikonų

Zurnalistas D. Lawrence respublikonam daugiau simpatizuojančiame laikraštyje N. Y. H. T. rašo, kad 1956 rinkimuose jau esąs matomas vienas ženklas — didelė respublikonų apatija ir intensyvi demokratų organizacija. Respublikonam tos organizacijos kaip tik trūksta. Kur buvo balsavimai, jie rodė, kad demokratams gavę daug naujų balsų. Pastebima, kad Stevensonas galės laimėti. Jo laimėjimą galėtų lemti devyni didesni mėsai, jeigu, žinoma, turės savo pusę dar pietines valstytėms — tai New Yorkas, Philadelphia, Bostonas, Clevelandas, Chicago, St. Louis, Detroitas, Milwaukee ir Los Angeles.

Tik su tiesa

Prez. Eisenhoweris rugsėjo 18 išleido viceprezidentą Nixoną ir kitus respublikonų kalbėtojus į rinkimų kovą. Jis ragino juos kalbėti rinkimams tiesą apie vyriausybės nuveiktus darbus ir siekiamus planus. Tik tiesą, be perdėjimo ir demagogijos. Tegul tai lieka opozicija!

● Pransūzija be duonos. Kepyklos norėjo pakelti duonai kainas 12%. Vyriausybė neleido. Daugelis kepyklų ypačiai provincijoje sustreikavo nuo pereinamo šeštadienio. Paryžiuje sunku gauti duonos ir taip pat daržovių.

KATRO ZODIS BRANŽESNIS

Prez. Eisenhoweris pirmą rinkiminių kalbą pasakė per televiziją trečiadienio vakarą. Jo kalba truko 30 minučių ir buvo perduodama per pagrindinę CBS stotį. Partija už televiziją sumoka 79,000 dol. Taigi prezidento žodis kaštuoja po 14 dol.

Adlai Stevensonas kalbėjo per tris pagrindinius televizijos tinklus, ir partija sumokėjo 200,000 dol. Taigi Stevensonso žodis kaštavo 38 dol.

● Sovietų kom. partijos bosas Chruščiovas išvyko į Jugoslaviją.

VAKARŲ VIENYBĖ LONDONE DAR LABIAU MAŽTA

VAKARŲ "KARINGUMAS" SIL PSTA, O MASKVA STENGIASI REIKALĄ VILKINTI

Londono nuo trečiadienio eina 18 valstybių konferencija Sueso kanalo reikalui. Joje pagrindinį žodį turi valst. sekretorius J. F. Dulles.

DULLES SIŪLĖ JAU ŽINOMĄ PROJEKTĄ—SUDARYTI SUESO KANALO VARTOTOJŲ BENDROVĖ,

kuri tvarkytų kanalo vartojimą; jei Egiptas jos neprims, nesutiks praleisti laivų su savais palydovais, tai būtų teks kelti JT; tuo pačiu metu teks boikotuoti patį kanalą. Bet Dulles tikisi, kad Egiptas eis į nuolaidas.

Tačiau čia pasirodė, kad ir 18 valstybių jau nevieningos.

DULLES PLANUI PRITARĖ TIK 10 VALSTYBIŲ.

Tarp jų ir Vokietija, Danija, Ispanija, Švedija, Pakistanas, Persija ir kt. siūlė perkelti klausimą į Jungt. Tautas ar iš naujo derėtis su Egiptu. Jos nenori tuo reikalu teptis rankų.

Dulles kitoje kalboje kelė

balsą, kad Sueso kanalo klausimas nėra paprastas reikalas pasinaudoti ar nepasinaudoti kanalu. Tai esąs reikalas, kuris parodys, ar pasaulis pajėgia spręsti tokius klausimus pagal teisę ir teisingumą. Ne užtenka laimėti tik tiek, kad nebūtų vartojama jėga. Reikalinga antrą pusę klausimo laimėti — surasti sprendimą pagal teisingumą ir tarptautinę teisę. To siekiams jo siūlytas projektas.

BULGANINAS PASIŪLĖ

kitą konferenciją Sueso klausimui — tik 6 valstybių vyriausybės galvų: Amerikos, Anglijos, Egipto, Indijos, Prancūzijos, Sovietų. Konferencija turėtų užtikrinti Egiptui suverenumą Sueso srityje ir pasauliui laisvą pasinaudojimą kanalu.

Amerika ir Anglija sutiko Bulganino siūlymą šaltai. Ameri-

rikos pareigūnai paaiškino, kad Londono konferencija ir siekia tik to pat es dalyko.

Bulganino siūlyma 6 konferencija turėjo atstoti Egipto sugalvotą 22 valstybių konferenciją Kaire.

KO BULGANINAS SIEKIA?

Bulganino siūlyma konferencija, manoma, turi pakirsti Londono konferenciją, ir Sueso klausimą nudelsti, atidėti jo sprendimą į tokią konferenciją, kurios sudėtis būtų naudingesnė Maskvai. Dėl to ir toną Bulganinas staiga sušvelnino.

VALST. SEKR. J. F. DULLES su viltimi atvyko vėl į Londoną Sueso reikalais.

Demonstracijos prieš Amerikos senatorių

Korėjoje 5000 gyventojų demonstravo prieš Amerikos sen. Allen J. Ellender, demokratą iš Louisianos, protestuodami prieš jo pareiškimus, kad pietų Korėja esanti Amerikos išdo siurbėlė, ir panašius įžeidimus. Protestavo ir Korėjos valdžios pareigūnai. Vyriausybė ir spauda protestavo prieš Ellender taip pat Filipinuose, Formozoje, reikalaudami, kad jis kuo greičiausiai išsinešdintų.

Tai tas pats 30 metų senatorius, kuris pabuvo tris savaites Sovietuose ir ėmė reikalauti pakeisti Amerikos politiką ir tikėtis, kad Sovietai nori taikos ir bendradarbiavimo su Amerika.

NYWT laikraštis pastebėjo, kad vieni Amerikos atstovai važiuoja rodyti Amerikos "gerą valią", o tokie kaip Ellender Amerikos draugus atstumia. Ir vis tai daroma už piliečių mokamus pinigų.

Radio bangos iš Marso

Navy radijo instrumentai sugavo radijo bangas pirmąsyk iš Marso, kaip jis buvo prirtėjęs prie žemės. Šiemet buvo sugautos jau anksčiau iš Veneros. Elektromagnetinės bangos, rodo, kad Marso paviršius turi būti kiek šaltesnis negu vandens užšalimo temperatūra.

● Vokietija gavo iš Amerikos per keturis mėnesius ginklų už 476 mil. dol.

TIKYBOS PAMOKŲ NORI JAU 3 MIL. MOKINIŲ

UP agentūra pranešė, kad apie 3 milijonai mokinių įsirašys į tikybos pamokas. Tos pamokos bus daromos 45 valstybėse 3000 bendruomenių, remiantis vyriausiojo teismo išaiškinimu, kad iš kasdienio mokyklinio laiko viešosiose mokyklose mokiniams gali būti duota laiko lankyti tikybos pamokose.

Pamokas praktiškai organizuoja bažnyčia ar bažnyčių grupė. Ji suranda patalpas, kurios negali būti viešosios mokyklos nuosavybėje. Suranda mokytojus. Mokinius atgabeną į pamokas taip pat savom priemonėm. Vad nas, nepaliečiamas valstybės išdas.

Tėvai užpildo tam tikrą lapelį, kad jų vaikas ar vaikai būtų išleidžiami į tikybos pamokas. Tuomet mokyklos administracija tuos įsirašiusius į tikybos pamokas mokinius išleis valandai ar daugiau per savaitę iš šokiadienių mokyklos darbų.

Tokių pamokų prirėikė dėl to, kad mokiniams nepakanka religinio pamokymo, kurį jie gauna sekmadeniais bažnyčiose. Taip pat religija nėra skirta tik sekmadeniui, o ir visom kitom dienom.

Tokios pamokos mokyklinio darbo metu veikia nuo 1952 vyriausiojo teismo palankaus

išaiškinimo. Tačiau augantis skaičius mokinių, kurie užsirašo į tikybos pamokas, yra dar tik dešimta dalis bendro skaičiaus (32.653,000) mokinių, kurie lanko viešąsias mokyklas.

išaiškinimo. Tačiau augantis skaičius mokinių, kurie užsirašo į tikybos pamokas, yra dar tik dešimta dalis bendro skaičiaus (32.653,000) mokinių, kurie lanko viešąsias mokyklas.

Moralinios auklėjimo mintis gyva

Komunistinė "Laisvė" tebesijaudina, kad New Yorko švietimo taryba, kuri valdo viešąsias mokyklas, atgavino pernai kilusį planą viešose mokyklose įvesti moralinio auklėjimo pamokas. Taryba sako, kad tai nebūsiąs tikybos mokymas, o tik "Dievo ir savo krašto meilės" skiepijimas. Tačiau "Laisvė" bijo, kad tai gali būti "maskuotas" religijos mokymas, ir stoja prieš tokias

AMERIKOS GARBĖ PLAUKIA SUESO KANALU

Sueso konfliktas virto vienu iš šaltojo karo reiškinų. Kautynės perkeltos į naują teritoriją, kurioje reikiąsi nauji kovotojai — iš vienos pusės arabai, iš kitos — anglai su prancūzais. Labiau nei kitais atvejais užnugaryje stovi tradicinės šaltojo karo didžiosios jėgos Sovietai ir Amerika. Tik įvykių eiga išveda juos vis labiau į priekį. Ypačiai Amerikai.

Kodėl valst. sekr. J. F. Dulles taip stengiasi nesivelti į didesnes kovas. Kai reikia kovoti dėl Sueso, anglai su prancūzais reikalauja kovoti. Tik ir šiuo kartu nori, kad kiltų Egipte revoliucija ir nuverstų jų priešininką Nasserį arba, kad kovotų Amerika, o Amerika dabar sąjungininkų balso negali nepaklausyti. Jie nevensia priminti, kad Amerika privedusi prie dabartines padėtis.

Ji spaudusi anglus, kad jie pasitrauktų iš Egipto. Ji išprovokavusi Sueso bendrovės nacionalizavimą. Garsiai tai pasakė ir broliai Alsopai, tardami, kad Amerika prisidėjusi prie Sueso krizės, padarydama klaidų. Viena tokių klaidų buvo ta, kad Amerika nepasistengusi užgesinti gaisro pačioje jo pradžioje. Esą Amerikos atstovas Egipte Byroade 1955 pavasarį pranešęs, kad Sovietai pasiūlė Egiptui ginklus. Bet pranešimas Washingtono buvęs palaikytas blefu. Esą taip pat Washingtonas netikėjęs, kad Sovietai leistų provokuoti ginkluotą konfliktą

Kodėl valst. sekr. J. F. Dulles taip stengiasi

nesivelti į didesnes kovas. Kai reikia kovoti dėl Sueso, anglai su prancūzais reikalauja kovoti. Tik ir šiuo kartu nori, kad kiltų Egipte revoliucija ir nuverstų jų priešininką Nasserį arba, kad kovotų Amerika, o Amerika dabar sąjungininkų balso negali nepaklausyti. Jie nevensia priminti, kad Amerika privedusi prie dabartines padėtis.

Ji spaudusi anglus, kad jie pasitrauktų iš Egipto. Ji išprovokavusi Sueso bendrovės nacionalizavimą. Garsiai tai pasakė ir broliai Alsopai, tardami, kad Amerika prisidėjusi prie Sueso krizės, padarydama klaidų. Viena tokių klaidų buvo ta, kad Amerika nepasistengusi užgesinti gaisro pačioje jo pradžioje. Esą Amerikos atstovas Egipte Byroade 1955 pavasarį pranešęs, kad Sovietai pasiūlė Egiptui ginklus. Bet pranešimas Washingtono buvęs palaikytas blefu. Esą taip pat Washingtonas netikėjęs, kad Sovietai leistų provokuoti ginkluotą konfliktą

dėl Sueso. Vienu ir antru atveju Amerika klydusi.

Dėl to Amerika jaučia, kad jos vardas, politinis prestižas reikalauja išplaukti pro Sueso kanalą taip, kad ir konfliktas būtų išlygintas be karinių priemonių ir anglai su prancūzais būtų patenkinti.

Dulles pasiekė tiek, kad anglai su prancūzais apie karą jau nebekalba. Tik apie diplomatinės bei ūkinės priemonės. Dulles metė svarbiausią argumentą — už taiką ir ramybę pasiūlė 500 milijonus dol. Anot Eisenhowerio, tai vis tiek pigiau nei karas. Tebeturi vilties, kad Egiptas apsigalvos ir vardan savo ūkinės naudos atsisakys nuo politinių siekimų.

Tačiau Sovietai, kurie labiau veikia užkulysiu, nesuinteresuoti konfliktą baigti.

Jie paremia Nasserio reikalavimus diplomatinė bei ūkinė pagalba, o taip pat karinės pagalbos pažadais. Chruščiovas ne dviprasmiškai pareiškė, kad Egiptui į taiką vyks "savanoriai", jei teks kovoti, vadinasi, kaip Korėjoje, Indokinijoje O tokios padėties Amerika nei jos sąjungininkai tikrai nenori. Už tat Egiptas taip drąsiai ir laikosi savo politinių reikalavimų.

Jei Dulles ir pasiseks praplaukti pro Suesą taikingai, pasiseks išgelbėti Amerikos prestižą, tai jau vargiai pasiseks arabus gražinti į vakarų sąjungininkų eiles.

Egiptas suka ir savo politinę liniją ir ūkinius santykius jau arba į Sovietus arba į "neutraliuosius". O tai jau reikės Vakarų bloko silpnėjimą ir jo priešininkų stiprėjimą. Šia prasme Egipto istorija dėl Sueso nėra pasikartojusi Persijos kova dėl naftos su Anglija.

Ką šiandien galvoju senu reikalu

K. Skirpa pasisako apie Lozoraitį, Vliką, diplomatus

K. Skirpa iš Washingtono atsiuntė redakcijai raštą, pavadintą "Apie diplomatijos kompetencijas ir VI ko veiklą užsieny". Lydimajam rašte jis sako, kad tai yra raštas, kurį jis paruošė Vliko prezidento pageidavimu ir kurį Vliko pirmininkas J. Matulionis įvertinęs kaip labai vertingą, ryškiant "tolimesnes pastangas rasti bendrą kalbą su LD šefu p. Lozoraičiu."

Autorius sakosi, kad tą pačią dieną, kai tik St. Lozoraitis atvyko į Ameriką, jį supažindinęs su savo mintim ir "patariau nedelsiant užmegsti kontaktą su Vliko pirmininku". Savo patarimą dar sykį pakartojęs: "Deja, p. St. Lozoraitis nesiskaitydamas su jokiais draugingais jam patarimais... praleidęs JAV-ese daugiau kaip du mėnesius ir indamas per tą laiką algą iš Lietuvos valstybės kreditu, rugpiučio 11 d. išplaukė atgal į Romą, faktinai nė nebanded siekti susitarimo su Vliku".

Tokie nenusedę buvo K. Skirpos tarpininkavimo vaisiai ieškant "bendros kalbos". Bet buvo pasiektas kitas vaisius — tai jo raštas apie "diplomatijos kompetencijas ir Vliko veiklą užsieny". Raštas turi 41 puslapį, ir čia teimanoma informuoti tik apie kai kurias jo pažūras į klausimus, dilginčius ilgą laiką santykių tarp Vliko ir min. Lozoraičio. Gal tos mintys ir siūlomos išvados nėra naujos kitiems ir yra buvusios keliams spaudoje. Bet jos yra naujos paties autoriaus galvojeime.

"DIPLOMATIJOS ŠEFAS" AR "LIKUSIOS UŽSIENY DIPLOMATIJOS ŠEFAS"?

K. Skirpa primena, kad užs. reikalų min. J. Urbšio telegrama kalbėjo ne apie "Lietuvos diplomatijos šefą", o tik apie "likusias užsieny Lietuvos diplomatijos šefu". O "... pagal tarptautinės teisės nuostatas tikroju diplomatijos šefu skaitosi pats užs. rkl. ministeris... paskyrimas šefo tik likusiai užsieny diplomatijos daliai yra be precedento, iš seniau tarptautinėje teisėje nežinomas".

Skirpa tvirtina, kad St. Lozoraitis tarptautinės teisės požiūriu "visai nesiskaityto, tuo, kuo save dabar raštuose vadina: jis buvo ir lieka tik likusios užsieny Lietuvos diplomatijos šefu, o ne tikroju Lietuvos diplomatijos šefu, nes tokiu tegali būti tik pats Lietuvos užs. rkl. ministeris".

KOKIOS YRA "LIKUSIOS UŽSIENY DIPLOMATIJOS ŠEFO" FUNKCIJOS?

"Kadangi jokio likusios užsieny diplomatijos šefo Lietuvos įstatymai nebuvo numatę ir tarptautinės teisės požūriu toks šefas neturi precedento, tai... p. St. Lozoraičio teisės ir pareigos lieka iki šiol neišaiškintos".

Lietuvos pasiuntiniai užsieny kalbama Lozoraičio paskyrimą suprato, "kaip laikina Lietuvos vyriausybės administracinį patvarkymą, kuriuo buvo siekiama patikrinti tolimesnį suderinimą Lietuvos diplomatinių postų veiklos".

"Panašiai, o ne kitaip kalbama J. Urbšio instrukcija buvo anuomet supratęs ir pats St. Lozoraitis. Perimdamas 1940 metais likusios užsieny Lietuvos diplomatijos šefo funkcijas, jis raštu painformavo Lietuvos pasiuntinius ir įgal. ministerius, jog neskaityto savęs jokiu viršininku, o tik vyresniu lygiu tarpe, ir kad kas kartą su kiekvienu iš jų pasitars, jei kils koks svarbesnis reikalas".

J. Urbšio patvarkymas, anot min. B. Balučio išsireiškimo buvo tik "savo naminiam ar šeimyniniam tarnybos reikalams". Tik paskiau esą Lozoraitis vienašališkai užropavęs, sau priskyres kompetencijų, kurių J. Urbšio telegrama jam visiškai nebuvo suteikusi, būtent, priskirdamas sau užsieny reikalų ministerio kompetencijas.

KAIP SU "KYBARTŲ AKTAIS"?

Juos autorius laiko "dirbtine konstrukcija" be teisinės galios, kuri "atnešė Lietuvos reikalui ne naudos, o tik gilių nesupratimų tarp mūsų politikos veiksmų".

Panaši konstrukcija esąs ir dabar Lozoraičio "pasisavinimas sau neribotų teisų, superinterpretuojant J. Urbšio telegramos prasmę. Tai pavojingas žaidimas, nes kitų kraštų d'pl. kanceliarijoms yra gerai žinoma, jog 1940 m., kada įvyko su Lietuva katastrofa, p. St. Lozoraitis Lietuvos užs. rkl. ministeris nebuvo, taigi diplomatijos šefu nesiskaitė..."

KAIP SU NAUJU ATSTOVŲ SKYRIMAIS?

"J. Urbšio telegrama nesuteikė likusios užsieny Lietuvos diplomatijos šefu p. Lozoraičiu jokios Lietuvos atstovų skyrimo teisės, nei teisės daryti bent kokius pakeitimus tų atstovų tarpe."

At tovi skyrimas esąs prezidento galioje. Pats užsieny reikalų ministeris tepasiūlo prezidentui atstovų kandidatus. Jei būtų aiškina, kad Lozoraičiui užsieny reikalų ministeris perleides dalį savo teisų, tai ir tuo atveju tegalėtų būti kalba tik apie charge' d' affaires skyrimą.

Skirant, kaip dabar mėginama daryti, "neoficialius atstovus", "Lietuvos valstybės tęstinumas ne tik nesustiprinamas, bet priešingai — tik sustiprinamas, ypač jei pasidaro taip, kad toje pačioje vietoje atsiranda net du tokios rūšies "atstovai", kaip kad dabar turime Bonnoje. Nei vienas nei kitas jų nesinaudoja jokiu dipl. statusu. Tai reiškia, jog vok. užs. rkl. ministeris laiko jų dipl. atstovais nei vieno nei antro".

Apkaltinęs St. Lozoraitį dar ir tuo, kad jis susidėjęs su viena politine grupe, su L. Reizistencine Santarve, paskiau su L. Nepriklausomybės Talka.

SKIRPA DARO IŠVADAS:

Esą atsižvelgiant į tai, kad v'sos Vliko derybos su St. Lozoraičiu "prie nieko pozityvaus neprivedė, ... tai atrodo, jog nėra kitos išeities kaip siekti susitarimo su visa Lietuvos pasiuntinių koleg'ja, kuri... yra tikroji ir teisiniai nenuginčijama mūsų d'plomatinės ak-

ŠVEDAI PASIGINČIJO DĖL BALTIJOS VALSTYBIŲ

SPAUDA

Drauge rugsėjo 11 Juozas Lingis iš Švedijos informuoja, kad rinkiminėje kovoje prieš parlamento rinkimus kai kada iškildavo ir Baltijos valstybių klausimas. Esą rugpiučio 30 buvo leista kalbėti per radiją komunistų atstovui Hagbergui. Po jo kalbos dešiniųjų partijų atstovė p-lė Wallerius paklausė kalbėtoją, ar jis norėtų, kad Baltijos kraštai atgautų savo laisvę ir nepriklausomybę. Komunistų vadas aiškiai atsakė ne, nes tada žmonės vilkė kapitalistų junga, o dabar turį laisvę. Tada paklausė ją vėl spyrė toliau: ar balsavimas Baltijos kraštuose įvedant sovietinį režimą buvo koks nors kontroliuojamas ir legalus. Komunistų vadas į tą klausimą visai neatsakė.

Daugiau dėmesio susilaukė spaudoje susikirtimas tarp socialdemokratų vado Erlanderio ir liberalų vado prof. Ohlino. Ohlinas paklausė socialdemokratų vadą ir dabartinį min. pirmininką, ar jis nenorėtų viešai pareikšti, jog Švedija nori, kad Baltijos valstybės atgautų laisvę. Ministeris pirmininkas perpyko ir užuot atsakęs ėmė patys klausiti liberalų vadą, ką švedų vyriausybė turinti daryti Baltijos kraštams išvaduoti, ar Švedija turinti pradėti kovą. Prof. Ohlinas šaltai iš naujo pakartojo, ar min. pirmininkas nenorėtų pasauliui pasakyti už tautų išlaisvinimą, o pasisakymas apie Baltijos valstybių išlaisvinimą būtų itin reikšmingas. Tik tokiu būdu prispaustas min. pirmininkas pasakė: aišku, kad švedų tauta ir vyriausybė nori, jog kiekviena tauta plėtotų savo gyvenimą laisvėje.

Rytojaus dieną liberalų ir konservatorių spauda turėjo progą pabrėžti, kad švedam rūpi Baltijos valstybių laisvė, ir pasisakyti prieš Švedijos vyriausybės šunuodegavimą Sovietam.

Ryšininkai tarp liet. gimnazijų ir visuomenės

T. Ziburiuose rugsėjo 13 vėdamajame suska'toma, kurias lietuviškas gimnazijas turime: lietuvių gimnazija Vokietijoje,

ATLANTIC CITY, N. J., gyventojai sveikina atvykusius princą Rainier ir Grace Kelly.

cijos bazė. Konkretiškai pasakius, reikėtų siekti tokio susitarimo, kuris:

- 1) vieną kartą, pagaliau, aiškiai nustatyti p. St. Lozoraičio formalinį titulą, būtent, kad pagal J. Urbšio telegramos raide jis negali vadintis k'pait, kaip tik likusios užsieny Lietuvos diplomatijos šefas;
- 2) objektyviškai nustatyti to šefo kompetencijas bei jų apimtį...
- 3) įpareigotų p. St. Lozoraitį išvados tartis su Vliku dėl kandidatų parinkimo į Lietuvos oficialinius ir neoficialinius atstovus, paliekant tač au patį

jų pristatymą kitų kraštų vyriausybėms jam, kaip likusios užsieny Lietuvos diplomatijos šefui;

4) tais atsitikimais, kad atstovo pristatymas p. St. Lozoraičio parašu nebūtų įmanomas, ... toks atstovas, jei jis tikrai reikalingas, galėtų būti legitimuotas ir Vliko parašais, bet irgi subordinuojamas likusios užsieny Lietuvos diplomatijos šefui;

5) įpareigotų p. St. Lozoraitį glaudžiai bendradarbiauti su Vliku ir vengti bet kokio kišimosi į kivireus tarp lietuvių politinių grupių bei manifestavimų tos ar kitos grupės naudai prieš kitas".

Gyventojų skaičius, ideologijų kova

Dar apie Lietuvos gyventojų statistiką... "Komunisto" Nr. 7 K. Meškauskas buvo paskelbęs, kad Gudija, Ukraina ir Lietuva dar neužpildė gyventojų spragų, kurias padarė nacia, išžudydami žydus. Nemaža taip pat gyventojų emigravę į Lenkiją. Apie 1948 Lietuvoje buvo 600,000 gyventojų mažiau nei 1940. Dabar šis skirtumas sumažėjęs iki 200,000. Taip informavo Meškauskas.

Meškauskas buvo suminėjęs tik dvi gyventojų sumažėjimo priežastis. Bet jos nepaaiškina, kad būtų gyventojų skaičius sumažėjęs iki 600,000. Lietuvoje žydų buvo 200,000. Kur gi tas kitas skirtumas? Meškauskas n'eko nesako apie išvežtuosius į Sibirą. Nieko nesako taip pat apie atgabentuosius iš Rusijos į Lietuvą, kur'e statistikoje sumažėjusių skaičių švelnina, nors iš tikrųjų jis daug didesnis.

Meškauskas taip pat mini, kad Vilniuje dabar gyvena 200,000, Kaune 195,000, taigi Kaunas smarkiai veįasi Vilnių. Rašo, kad beveik dvigubai padidėjo darbininkų ir tarnautojų skaičius: "iš žemdirbių šalies Lietuva neužilgo pataps pramonės šalim".

Gegė ir gaidys

"Tiesoje" Jonas Šimkus garbino Rojų Mizarą ir žadėjo jo knygas Lietuvoje išleisti. Dabar "Laisvėje" Rojus Mizara giria Joną Šimkų ir švenčia jo 50 metų sukaktį.

Lietuviai 12 vietoj

Maskvos spartakiadoj lietuvių sportininkai telaimėjo 12 vietą. Pralaimėjo net ir krepšinio čempionatą savo tradiciniam priešininkam — latviams. Lietuviai krepšinininkai tegavo ketvirtą vietą. Auksu medalius laimėjo boksinkininkas Algirdas Socikas, boksinkininkas P. Muras, ir bėgikas J. Pipynė. Kitų komandų žaidikai ant krūtinų turėjo tik savo respublikų inicialus, lietuviai visą Lietuvos vardą.

Ideologijų kova tebevyksta

"Tiesoje" A. Jonynas, recenzuodamas J. Marcinkevičiaus poemą "Dvidešimtas pavasaris", tvirtina, kad "mūsų laikais... tebevyksta dviejų priešingų ideologijų kova". Dėl to "jokio vidurio, ramaus, nuosalaus kel'o negali būti". Tebimi kaip komunistų priešą "buržuazinius nacionalistus". Esą jie, kalbėdami ap'e "tauros vienybę", tetrokštą atgauti savo buožinius ūkius, kuriuos jie taip ideal'uoja.

Ieško prieškarinių knygų

Atsižvelgiant į gyventojų pageidavimus, Kaune rengiamasi atidaryti antikvariatą, kuriame būtų parduvinėjamos dar laisvės laikais išėjusios knygos. Tačiau korespondentas E. Monvydas rašo, kad respublikinė knygų prekybos valdyba "dėl asmeniškų išskai-

čiavimų" antikvariato atidarymą trukdo.

Be lietuvių

Paskelbtoje "civiliniam oro laivyne Lietuvos aviacinė grupė" nėra nė vienos lietuviškos pavardės. Ar jais nepasitikima?

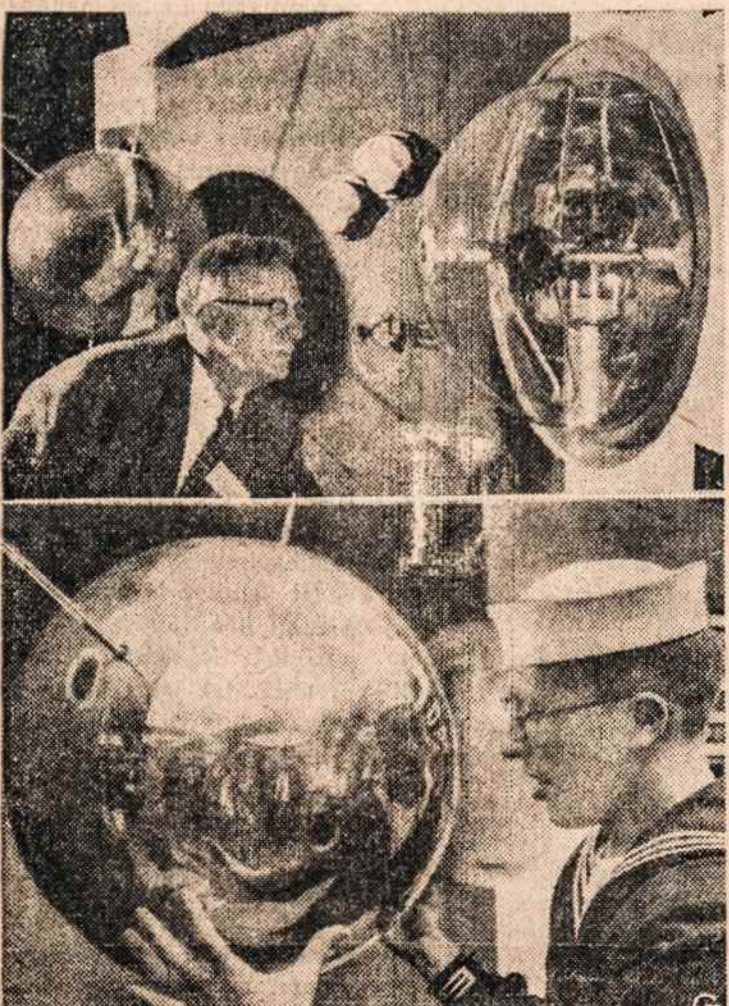
Sovietinio išnaudojimo faktai

"Tiesos" korespondentas I. Krasauskas ir E. Jacovski str. "Budėk me socialistinio teistumo sargyboje" pirma aprašo, kaip fašistinės prispaudos laikais "darbininkai ir valst'čiai, lyg beteisiai vergai, lenkė savo nugaras kapitalistam ir dvarininkam". Po tokios būtinios įžangos korespondentai informuoja sovietinės prispaudos faktus. Esą Kaune nacionalizuotas pensin'ko S. namas, kuris neturėjo būti nacionalizuotas. Gražinimas jam užvilktas iki šios dienos. Kitas faktas: Kapsukų, Troškūnų rajonuose nesumokėję valdžiai mokesčių kolchozininkai buvo įkisti į kalėjimą, o jų turtas buvo išgrobstytas. Toliau: profsąjungos gauna daugybę skundų dėl įmonių direktorių neleistino išnaudojimo. Klaipėdoje, sakysim, buvo atleistas iš darbo nešios moterys. Korespondentai ragina bausti nusikaltusius biurokratus ir pačius nukentėjusius kreiptis į savo srities deputatus. Rašo taip pat apie daugybę automobilių avarių. Jaučiamas gyventojų nepasitenkinimas įmonių vedėjais, automobilių savininkais, kurie daugiausia yra rusai. Ir korespondentai priduria, kad šioje srityje negali būti "vietos liberalizmui".

● New Yorko biržoje paskutinėm dienom krinta akcijų vertė. Spėjama, kad dėl Sueso kanalo neaiškumų ir dėl neaiškių rinkimų rezultatų.

RAFIK ASIA, Libanono atstovas prie Jungt. Tautų, pristatavo Prancūzijai, kam ji gabena kariuomenę į Kiprą.

SATELITAS APIE ŽEMĖ bus palistas 1957. Jo modelį apžūrinėja "National Bureau of Standards" direktorius dr. A. V. Austin, o apačioje vienas iš žūrininkų grožiš savo veidu modelio veidrody.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

3%

A YEAR LATEST INTEREST RATE

COMPOUNDED SEMI-ANNUALLY JAN. & JULY

Interest begins the first day of the month on deposits made during the first 10 business days of January and July, the first 5 business days of April and October and the first 3 business days of all other months, when left until the end of the interest period.

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Viduramžių riteris lanko Lietuvą (5)

Burgundas sniego pūgose ieško Vytauto

1414 metų sausio mėn. pradžioje burgundas sukiojasi Vilniuje. Aprašęs miestą, jis pastebi, kad lietuviai turi savo atskirą kalbą. Išžiūrėjęs žmones, jam štai kas kranta į akis, kad

vyriskiai nešioja padrikus, ant pečių išskleistus plaukus. Tai atrodo jam keista ir nematyta, nes toliau pažymi, kad lietuvaitės esančios pasipuošusios visai kaip prancūzų pikardietės.

Šis palyginimas mums labai brangus. Iš jo galima spręsti apie lietuvaičių apdarą XIV amžiaus pradžioje.

P. Klimas, perskaitęs šią vietą Giliberto užrašuose, susigundė leisti į bibliotekas, archyvus ir ieškoti anų laikų pikardietės mergaitės. Surado jis vieną tokią piešinį, kurį čia perspausdiname. Ir iš kitų aprašymų nustatyta, kad tos pikardietės

dėvėjo ilgus, su daugeliu klostelių sukneles, aukštai sujuostas dirželiu; per liemenį buvo aptemptos, o pečiai turėjo plačius atlapus, rankovės — siauros, ilgos. Kasas pindavo ir susukdavo ant ausų arba pri dengdavo aukščiau amaliną galvutę.

Panašiai turėjo rengtis ir lietuvaitės, jeigu tai pastebi didysis keliautojas. Iš paveiksluko ir iš aprašymo matome, kad anų laikų lietuvaitės drabužis buvo tikrai gražus, turtingas ir skoningas. Tai Vakarų Europos drabužis!

Burgundas, pratęs pas valdovus svečiuotis, traukė ir čia į Vytauto dvarą, bet jo nerado. Buvo tik kunigaikštienės sėse-

KAIP ATRODĖ VYTAUTO LAIKŲ LIETUVAITĖS? TRAKAI — DIDELIS MIESTAS SU DVIEM PILIM, DAUGYBE TAUTŲ IR DIDELIU ZOOLOGIJOS SODU. ASMENINIA-ME VYTAUTO PULKE DEŠIMT TUKSTANČIŲ ŽIRGŲ. KUR PASISLĖPĖ VYTAUTAS?

rys Vilniaus pilyje. Joms viduramžių riteris mandagiai nusilenkė ir pareiškė savo jausmus. Tada išlėkė ieškoti Vytauto.

TRAKAI

Per miškus, per sniegus pūškė karštuolis burgundas ir kiek šaltį. Lėkė į Trakus.

Pirmiausia Trakus jis vadina dideliu miestu, kur daug medinių namų. Mestas tačia-

FRANCŪZIJOS PIKARDIETĖ XV a. pradžioje. Taip atrodė lietuvaitės Vytauto laikais.

neturėjęs mūrinės sienos.

Čia randa dvi didesnes pilies.

Jų viena labai sena, visa iš medžio ir iš suplakto žemės. Ji stovėjusi ant vieno ežero kranto, o kito ežero saloje, per patrankos šūvį, buvusi dar visai nauja, pastatyta iš plytų kaip kad stato prancūzai.

Jau anuo metu buvo patrankos. Jas naudojo ir kryžiuočiai, puldami Lietuvos miestus. Saurė jos tada dar netoli, tad ir nuotolis tarp tų dviejų pilių nebuvo didelis.

Senoji medinė pilis, kurią mini Gilibertas, greičiausiai bus stovėjusi toje vietoje, kur ir dabar sausumoje, prieš salos pili, yra mūrų griuvėsiai. Vėliau medinės pilies vietoje galėjo pastatyti mūrinę, kurios likučiai pasiekė mūsų laikus. Jei keliautojui atrodė, kad yra bent keli ežerai, tai nieko nuostabaus. Galvės ežeras išsišakoja, išsilanko vingių vingiais. Be to, buvo ir žema, sausio viduryje, kaip pastabumas dar mažesnis. Taip galėjo burgundas susimaišyti. Nieko jis nemini, ar tarp senosios ir naujosios pilies saloje buvo tiltas, kaip pavaizduota vėlesniuose piešiniuose.

Smalsiam burgundui buvo čia ko pasižiūrėti.

Traukė jį ir pats miestas, ir jis sužymi, kad čia gyvena

daug totorių, kalbančių atskira kalba. Jie dar nepažįsta Kristaus mokslo, todėl juos ir vadina tikrais saracėnais. Pačiame mieste be Lietuvos jis dar randa rusų, vokiečių ir daugybę žydų. Kiekviena šių tautų kalbėjusi savo kalba.

Bet tuo nesibigia jo pastabumas.

Trakuose buvo didžiojo kunigaikščio žvėrynas — vienas iš pirmųjų zoologijos sodų.

Tai buvo didelė retenybė anais laikais. Turistas negalėjo to parko nepastebėti, — įsi-grūdo ir jo vidun ir čia buvo išgąsdintas žvėrių daugybės. Čia buvo sutelkta daugybė laukinių ir naminių žvėrių: laukinių bulių — taurų, didžiųjų arklių, muly, br edžių, laukinių arklių, lokių, šernų, elnių.

Šitas žvėrynas buvo garsus dar ilgus amžius, net Zigmanto III laika s jis buvo didelė įžymybė.

Savo užrašuose riteris mini, kad Trakai priklausė Vytautui. Ir atsivėikindamas su miestu, valdovą taip apibudina:

„Minėtasis Vytautas, Lietuvos kunigaikštis, savo šalyje laikosi tokios garbės tvarkos, kad joks svetimšalis, ten atvykęs ar pravažiuojąs, nieko pats neišleidžia. Jiems teikia valgių kunigaikštis ir juos saugiai vežioja visur, kur jis tik nori nuvykti toje šalyje, be jokių kaštų ir išlaidų. Ir yra minėtasis Vytautas labai galingas kunigaikštis, nesgi kardu nukariauvo dvylika ar trylika jau šalių, jų karalių, ir turi, bendrai imant, dešimt tūkstančių pabalnotų arklių savo asmeniniam pulke“.

Iš šių eilučių matome, tikrai šviesų ir taurų Lietuvos kunigaikštis ir didelę jo galybę, kurios negalėjo nepastebėti tas nenuorama burgundas. Šita kariška galybė, dešimt tūkstančių žirgų pulkas dar labiau traukė keliautoją žūt būt surasti Vytautą ir jį pamatyti, nes jo nerado ir Trakuose.

Per sniegus, per upes keliautojas išlėkė į kitą Vytauto dvarą — į žiemos būstinę. (Bus daugiau)

Reikia pasirinkti

Detroito vienas iš policijos nuovados viršininkų vedė moterį, kuri turėjo naktinį kabaretą. Valstybės alkoholio komisaras jai pranešė, kad ji dabar turi pasirinkti: arba persikirti su vyru, arba atsakyti nuo naktinio kabareto, kuris kaštuoja 200,000 dol. Moteris pasirinko vyrą.

Mazgelis

Darbo metu pametė užrištą draugo nosinaite ir klausia: — Kam tas mazgelis?

— Ak, mano žmona jį surišo šį rytą, kad nepamirščiau laiško įmesti.

— Ar jau įmetei?

— Ne! Žmona užmiršo jį man įduoti.

DIVIZIJA, KURI PALEIDO 200,000 ŠŪVIŲ...

Manding, perskaite antraštę, skaitytojai pagalvos, kad Ramojus vėl apie nusibodusį karą rašo... Arba apie gangsterius...

Bet, atleiskite, rašau apie labai gerus lietuvius, kurie Lietuvą myli ir jos labai smarkiai šaudo...

— Tai ar priklauso jie ramovėnams ar šauliams? — paklaus sąžiningas skaitytojas.

— Ne, nepriklauso. Bet Lietuvos kariuomenei auksinį kardą padovanavo.

— Tai kas jie tokie? Tai Lietuvos Vyčiai, kurių himne tarp kitko yra įrašyti ir šie žodžiai: "... mums viską davė Lietuva, vaduosim galva ją sava..."

Tie šaunūs Amerikos lietuviai, Lietuvos Vyčiai pasivadinę, rugpiūčio mėn. pabaigoje iš visų JAV kampų buvo sulėkė į Chicago, į 43 Lietuvos Vyčių seimą. Anot "Draugo" bendradarbio Al. B. tai buvo "skambantis" jaunimas pačiame amžiaus stiprume ir žydėjime.

Be iškilmingų parodų ir pompas, tik Lietuvos konsulo dr. Daužvardžio ir dar poros asmenų pasveikinti, jie pradėjo savo posėdžius ištaikingam Sherman viešbutyje. Vieną sesiją sekė kita ir taip posėdžiai su pertraukomis tęsėsi tris dienas. Pertraukų metu Vyčiai važinėjo specialiais autobusais apžiūrėti Chicagos įdomybių, išklausyti "Dainavos" ansamblio specialaus koncerto, pasilinksminėti Chicagos Vyčių salėje ir galop dalyvauti iškilmingose pamaldose puošnioje šv. Kryžiaus bažnyčioje. Nei viena jų minutė nenuėjo veltui, viskas buvo gražiai ir tvarkingai suplanuota.

Lietuvos Vyčių organizacijos seimai yra šaukiami kasmet duoti praeitųjų metų apyskaitą, apsvarstyti veiklos planus, nustatyti ateities gaires ir, svarbiausia, uždegti organi-

(Reportažas iš Chicagos)
VLADAS RAMOJUS

zacijos narius nauju ryžtu ir nepalaužiama valia veikti ir dirbti siekiant Vyčių organizacijos užsibrėžtų tikslų.

Bet 43 seimas buvo itin įdomus, ir spaudoje paskelbtos žinios apie Vyčių žygius daugelį lietuvių smarkiai nustebino. Pasirodo, kad tie, čia gimę ir augę lietuviai, Lietuvos Vyčiai yra labai ir labai susirūpinę tragišku Lietuvos likimu, kad jie jau prieš 10 metų suorganizavo specialų Lietuvos reikalų komitetą, kuris, gausių talkininkų talkininkaujamas, stovi Lietuvos reikalų sargyboje, skelbdamas pasauliui Lietuvos tragediją, šaukdamasis pagalbos, ieškodamas draugų ir užtarėjų, atremdamas suklaidentųjų asmenų priekaištus ir JAV viešąją opinią tinkamai informuodamas apie pavergtą Lietuvą.

Tas komitetas per dešimtį veiklos metų parašė apie 200,000 laišku įtakingiesiems amerikiečiams ir laikraščių redakcijoms vis tuo pačiu Lietuvos reikalu, gi per paskutinius apyskaitinius metus 13,748 laiškus ir gavo 2,843 atsakymus.

Štai narsieji Lietuvos Vyčių šauliai, stovį pirmosiose linijose: kun. J. Jutkevičius parašė per metus 457 laiškus, Pranas Vaškas — 405, Darata Dutkutė — 390, Elena Weiner — 316 ir visa eilė kitų. — viso 209 aktyvieji talkininkai.

Tiel: išsišaudę Vyčiai visgi neieško didvyrio savo tarpe. Didvyrių atranda senate, kongrese ar kitoje aukštojoje šio krašto įstaigoje.

Didvyris yra tas, kuris Lietuvos byloje daugiausia padėjo, kuris pavergtųjų reikalais labiausiai rūpinosi. Jei pernai auksinis Vyčių padėkos ženklas atiteko buv. kongresmanui Kersteniui, tai šiemet jį pelny-

tai gavo Illinois senatorius Douglasas.

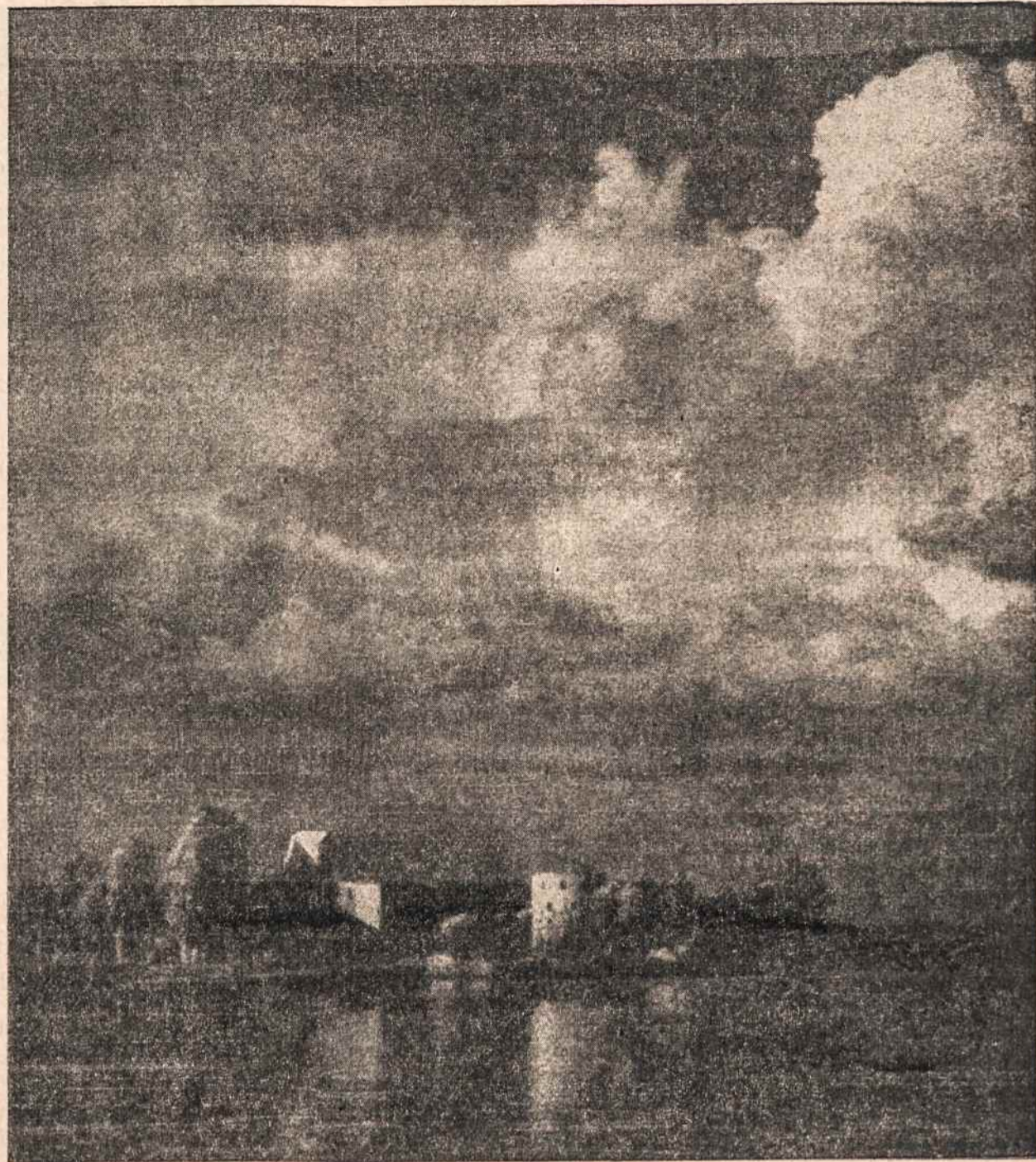
43 Vyčių seimas praėjo didelio dvasinio pakilimo ir entuziazmo ženkle.

Tai žinia, kad ta organizacija, įkurta beveik pirmųjų lietuvių ateivių kėlimosi į šią žemę laikais, yra gyva, gaji ir kūrybinga. Tiesa, organizacijos gretose beveik išimtinai rikiuojasi čia gimę ir augę jaunimas, bet kaip jie susirūpinę Lietuvos nelaime, tegu paliudys šie d'džiojo vyčio kun. J. Jutkevičiaus žodžiai: "Lietuva šiandien yra sužeista. Ji t'esia į mus ranka, ieškodama pagalbos... Ar mes nesu-teiksime jai pagalbos... Jei ne, tai kaip galėsime sakyti, kad esame katalikai, Kristaus sekėjai? Kaip galėsime sakyti, kad mes esame tikri vyčiai?"

Bet su liūdesiu tenka priminti faktą, kad mes, ypač naujieji ateiviai, vyčių didžiai svarbia ir vertinga veikla permaži domimės ir tai ypač į akis krito vykstant vyčių iškilimėms Chicagoje, nors kvietimų ir reklamos vyčiai tikrai negailėjo.

PIRMIEJI PRANCŪZAI evakuoti iš Kairo atvyko į Marselio uostą

TRAKŪ PILIES GRIUVĖSIAI. Nuotr. V. Augustino.

Ar Balfas gali šelpiti Lietuvoje likusius lietuvius

— Zinau, — sako dr. Končius Eltos korespondentui, — kad Vakaruose gyveną lietuviai labai domisi savo artimaisiais tėvynėje bei kituose kraštuose ir kad jie norėtų su jais pasidalyti savo ištekiais. Gauname apšiai laišku, kuriuose prašoma Balfą tarpininkauti dovanas persiųsti bei suteikti pagalbą Lietuvoje gyvenančiam seneliui ir paliegiui. Reikalas aiškus ir neatidėliotinas, bet jis liečia nemažą problemą, kuri ne taip lengvai sprendžiama.

— Kokie sunkumai iškyla ją sprendžiant, — paklausė Eltos korespondentas, — materialiniai, vadnasi — lėšų stoka: Balfas, kaip labdaros organizacijos statusas ar dar kažkas?

— Lėšų ir gėrybių Balfas turi, — pastebėjo dr. Končius — Jas sudeda gailėstingi ir kilnios širdies lietuviai ir jų bičuliai, norėdami palengvinti savo brolių bei sesių sunkią vargą naštą. Neabejoju, jei reiks, tai Amerikos lietuviai dar daugiau lėšų ar gėrybių aukos. Kaip matai, lėšų ar gėrybių klausime šioje problemoje nėra.

Balfas statusas, arba teisinė padėtis, yra panaši, kaip ir daugelio kitų labdaros organizacijų. Jau dvylika metų, kai Balfas veikia. Jis yra Jungtinių Tautų labdaros organizacijos, taip pat ir kitų tarptautinių organizacijų narys. Balfą pripažįsta ne tik tų šalių kuriuose jis veikia, vyriausybės, bet dar teikia įvairias lengvatas jo veiklai. Pavyzdžiui, Amerikos, Vokietijos, Italijos, Sveicarijos ir kitų valstybių vyriausybės ne tik atleidžia nuo mūto šelpiamiesiems atvežtas dovanas, bet dar jas nemokamai pergabena įvairiom susisiekimo priemonėm.

Balfas, kaip lietuvių labdaros organizacija, veikia visose šalyse, kur tik lietuviai gyvena, išskyrus Lietuvą ir Sovietų Sąjungą.

— Ar Balfas daro kurių nors žygių labdaros darbiu praplėsti į Lietuvą? — pasiteiravo Eltos korespondentas.

— Tėvynėje esančius lietuvius Balfas turi galvoje. Balfas vadovybė, — sako dr. Končius, — žino, kad daugelis ją džiaugtųsi gavę pagalbos. Dėl

pačios pagalbos klausimo nėra, o jis iškyla tik dėl pagalbos įteikimo.

Tuoju po karo, — sako dr. Končius, — Balfas vadovybė mėgino pagalbą siųsti ir į Lietuvą, panašiai, kaip lietuviams kituose kraštuose.

Lietuvos lietuviams buvo pasūta labai didelė ir įvairi pagalba drabužiais, maistu ir kitais dalykais. Deja, ją gavo ne tie, kuriems ji buvo skiriama, bet dažnai tokie, kuriems jokia pašalpa nereikalinga. Dėdamas pastangos, kad Balfas pagalba ir Lietuvoje, panašiai kaip kituose kraštuose, galėtų gauti tik tie asmenys, kurie pašalpos reikalingi ir kuriems ji yra skirta. Balfas — visuome-

ninė labdaros organizacija, — pabrėžė dr. Končius, — dėl to savo veiklos apyskaitą pateikia tiesiai savo remėjams. Jie turi žinoti, kas jų gėrybėm naudojasi ir ar tiksliai jos naudojamasi.

— Ar yra kokios galimybės Balfos veiklai praplėsti į Lietuvą ir į kitus kraštus, kuriuose gyvenančių lietuvių ji iki šiol dar nepasiekė? — teiravosi Eltos korespondentas.

— Šis reikalas tiriamas ir dar tebėra aiškinimo padėtyje. Gaila, — sako Balfos p'rmininkas, — kol tas reikalas dar neišryškėjo, negaliu nieko konkrečiai pasakyti. Patikėtinai, kad kai tik jis paaiškės, lietuvių visuomenė bus tuojau painformuota, (ELTA)

Ką darai, kai užėina bloga nuotaika

Stai sekmadienis. Oras gražus. Žmonės vaikščioja šventadieniškai apsiirengę ir rodo linksmi. Tik tau kažkodėl piktas, širdyje prirūgęs. Ar žmona kotleto pakankamai neiškepė, ar tikėto algos pakėlimo negavai, ar tavo meilė nuėjo su kitu šokti, ar nepasisekė pakilti į "Žnomus visuomenės veikėjus"? Visokių priežasčių esti, kurios tave išmušė iš vagos.

Vienas laikraščių paklausė savo skaitytojus, ką jie daro, kai juos tokia kvaila nuotaika apninka

Vienas atsakė: O ką tada padarysi? Reik'a išrūgti tokioje nuotaikoje, iki ji pati praeis po nakties.

Daugumas blogai nuotaikai nepasiduoda ir stengiasi iš jos išsivaduoti.

Vienas 16 metų vaikas sakos: Aš pasiklausiau pas radiją džiazo muzikos, ir tuojau vėl v'skas tvarkoje.

Seimininkė, našlė, 46 metų amžiaus sako: Aš pasiimu savo šunelį, ir mudu einam pasivaikščioti. Oras, nauji išpuodžiai išstumia bloga nuotaiką.

Sokikė, kuriai jau eina dvidešimtieji: Aš turiu plokštelę, j kurią prieš metus įkalbėjau mano draugas savo linkėjimams mano vard'nių proga. Aš pavleidžiu suktais plokštele, užsimerkiu ir pasistengiu įsivaizduoti, kad jį matau ir girdžiu, džiaugtųsi gavę pagalbos. Dėl

kodėl aš buvau sukiaužus.

Vienas jaunas senbernis: Sėdu į automobilį ir važiuoju iš miesto; blogiau nutinka, jei niekas su manim nenori važiuoti; tada nuotaika dar labiau genda, bet vis tiek važiuoju.

Bet yra ir kitokių — kurie nori savo bloga nuotaika pasidalyti su kitais, kitaip sakant, kitiem ją užkrauti.

Viena dama sakėsi: Man malonu pieluoti vyrą, kad jis manęs nemylti, kad jis kitom geras ir mandagus, o su manim ne.

Namų savininkas sakėsi: Man noris eiti pas nuomininkus ir bartis, kam jie triukšmą kelia ir mano namam "demedži" daro.

O vienas "d'vorsantas", vadinamas, atsiskyręs nuo žmonos, sakosi skambinas savo buvusiai žmonai ir su ja pasikolijojas.

O ką tamsta, gerbiamasis, darai, kai užėina bloga nuotaika? Ar įguli joje rūgti? Ar stengiesi ją nugalėti? Ar nori ją kitam užkarti?

ATSIJUSTA PAMINĖTI

Juožas Grušas — KARJERISTAI, romanas, pirmą dalį, antras leidimas. Išleido Nidos Knnyų Klubas Londone, Anglijoje, 190 psl., kaina nepažymėta. Romanas kadaise buvo sukėlęs nemažą triukšmą.

Šviesi kun. V. Taškūno asmenybė

Kun. Vladas Taškūnas, buvęs Darbininko redaktorius, mirė šią vasarą Lietuvoje, Lietuvos mieste, nusenušęs, suvargęs, daug iškentėjęs, beveik apakęs. Mirė kaip paprastas, pilkas eilinis žmogus, kunigas, rodos, nieko nepadaręs gyvenime ir nieko nepasakęs. Bet jis toks nebuvo.

Jis buvo reta asmenybė tiek savo būdu, tiek savo išsilavinimu.

P. JURKUS

ne tik daug lietuviškų, bet ir angliškų, prancūziškų laikraščių. Vokė ečiam neturėjo simpatijos. O kai išgalėjo Hitleris, kai okupavo Lietuvą, pasidarė baisus nacių priešas. (Dėl to vėliau skaudžiai nukentėjo).

Viršum darbo stalo, tarp knygų spintų, kabėjo rentgeno nuotrauka — kaukuolė. Ir jis šypsodamasis parodydavo ją ir

KUN. VLADAS TAŠKŪNAS, buvęs Darbininko redaktorius.

Nuotoliai, laikas ir anoji vergija nugramzdino šį šviesų vyrą pilnumo nežinomybėn.

Iš prigimties jį kažkas traukte traukė būti kitokiui, nei visa minia, jai kontrastuoti, nepasiduoti laiko madoms, išsaugoti, pabrėžti savo individualybę, aiškiai apsispręsti už tėsę ir ją ginti.

Jis turėjo drąsos tiesą į akis pasakyti ir dėl to ne kartą nukentėjo, įsigijo priešų.

Savo gyvenime niekada nėjo pigaus pataikavimo keliu, visada išliko tiesus ir atviras ir individualus.

Išsilavinęs jis buvo kaip reikiant. Turėjo ne tik turtingą biblioteką, bet ir ją skaitė, studijavo, galvojo ir ieškojo. Išaugęs rusiškoje mokykloje, savo išsilavinimą praplėtė Vakaruose, keliaudamas ir daug skaitydamas. Jo žvilgsnis kirtu pilką kasdienybę, ir savo mintis jis narpilgo giliais problemomis, svajėjo apie naują žmogaus atbudimą, nuolat kalbėjo apie dvasingumo ir asmens taką, kuriuo turi eiti jaunasis Europos žmogus.

Tai nebuvo paprasto provincijos klebono kalba, tai buvo filosofo žodis.

Jį daug kas iš senesniųjų ateivių prisimena, kaip jis veikė Norwoode, Bostone, kaip dalyvavo seimuose, prisimena jo aštrius straipsnius Darbininke.

Teko ir man jį susitikti anais metais, kai vakiečiai buvo okupavę Lietuvą. Tai buvo 1943 m. vasarą. Jis tuomet klebonavo Alsėdžių parapijoje, ir mudu su poetu Vytautu Mačerniu, grįždami iš Telšiu, užsukome į jo kleboniją.

Nedaug buvome girdę apie jį, nes tuo metu mūsų interesei buvo skirti mokyklai. Žinojome tik tiek, kad jis didžiai šviesus žmogus, kad turi daug knygų. Tas ir nuvedė mus į nepažįstamus namus. Ten radome ne tik įdomų žmogų, bet ir didelę draugystę.

Klebonija buvo didelė. Vieną kambarį jis buvo paveręs savo studijų kambariu ir biblioteka, kur praleisdavo visą laiką, likusį nuo tiesioginio parapijos darbo. O to laiko jis pasidarydavo itin daug.

Kaip įprasta prie lietuviškos parapijos buvo ūkis, kurio kun. Taškūnas didžiai nemėgo ir visai netvarkė. Pavasario kiems, o pats užsidarydavo kambarielyje prie knygų.

Pasieniais surinkuotose spintose galėjai rasti įdomių įdomiausių knygų. Buvo čia viena spinta rusų literatūrai ir filosofijai. Stovėjo pilnas Solovjovo raštų rinkinys, pilnas Dostojevskio (Tolstojaus jis nemėgo), šiaip bendrojo pobūdžio nemaža knygų. Toliau — spinta su anglų autoriais, prancūziški, vokieški veikalai. O kiek laikraščių, žurnalų! Skaitė jis

pasakydavo, kad taip jis atrodys miręs.

Kai mes patekome jo kambarin, jis sėdėjo vienmarškinis, po kaklu pasirišęs lietuvišką juostą. Veidas padžiūvęs, rankos sausokos. Plaukai žili, į viršų suversti. Pro akinius stebi visada ramios ir gilios akys.

Greit įsitraukė į kalbas. Jau kuris laikas jis skaitė prancūzų filosofus, ypač mėgo Jaques Maritain, prenumeravosi Esprit žurnalą, kurį studijuote išstudijuodavo. Daug to žurnalo minčių apie žmogaus dvasingumą jis skleidė Naujojoje Romuvoje savo straipsniuose. Vieno to žurnalo bendradarbio stambų veikalą — Aš ir tu — buvo išvertęs į lietuvių kalbą. (Rankraštis tikriausiai pasliko iki šiai dienai nespausdintas, nes tokia filosofija dabartinėje Lietuvoje nepraeivė. Veikale buvo nagrinėjami asmenybės santykiai su žmonėmis ir daiktais).

Nemėgo jis triukšmo, minios, draugijų. Visa tai atrodė tuščia. Nemėgo tiel to ir Amerikos, kurioje tiek ilgai gyveno.

„Žmonės ten tušti, per tušti“, turį pinigų, bet sieloje nieko neturi“ — sakydavo jis. Siurkščiai jis priekaištavo ir Amerikos lietuviams kunigams

Kada jis buvo atsikėlęs į Alsėdžius, nežinau, bet Alsėdžiuose jam teko pergyventi bolševikų okupaciją, karą, vokiečių okupaciją. Situose sūkuruose jis pasireiškė kaip šviesi asmenybė, išėjusi ginti tiesos, teisingumo. (Bus daugiau)

ir pačiam kraštui už jų tuštumą.

— Gyvenau Amerikoje ilgai kaip ir visi,—pasakojo jis,—bet kartą pabodo visi tie pobūviai, tas begalinis lakstymas, skubėjimas — Taip Amerikoje jis išmoko prancūziškai, kad galėtų susipažinti su jų filosofija ir dailiaja literatūra.

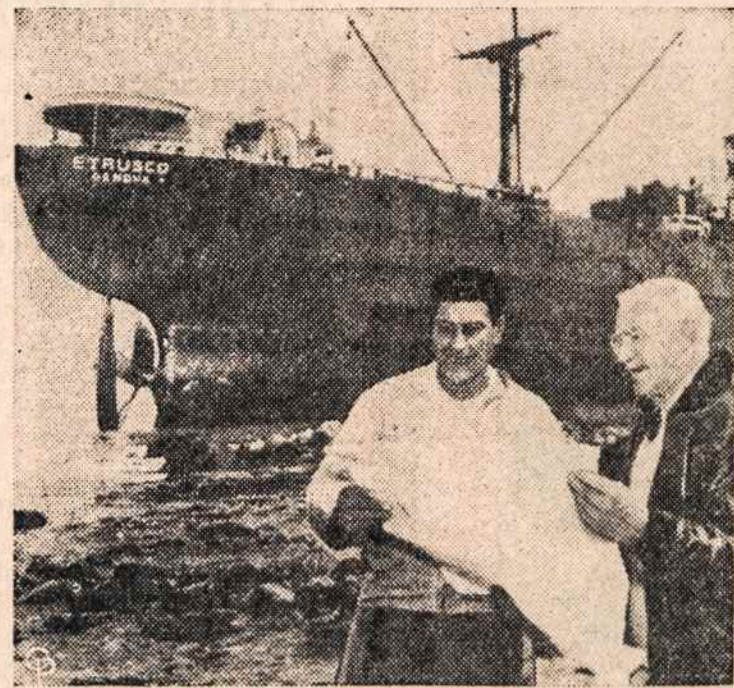
Mielai jis draugavo su tais, kurie mėgo skaityti, kurie atsilėpdavo į jo minčių pasaulį. Nejučia paragindavo ir kitus paskaityti, pakišdavo ir knygų, melai skolinavo iš savo bibliotekos.

Ta prasme jis kartais buvo per griežtas ir savo vikarams, kuriuos norėjo pripratinti prie knygų.

Bet lyg tyčia jis gaudavo vikarus v sau ne knygos žmones. Vienas buvo bausis mechanikas, pamėgęs laikrodžius taisyti, o kitas didelis visuomenininkas. Šių nesisekė pripratinti prie knygų.

Mums su Vytautu Mačerniu jis yra kartkartėmis skolinęs knygas, savo vertimus. Kartą net man dovanojo suomiškas slydes. Puikios tai buvo slydės, dailiai bėgo kalniukais.

Kada jis buvo atsikėlęs į Alsėdžius, nežinau, bet Alsėdžiuose jam teko pergyventi bolševikų okupaciją, karą, vokiečių okupaciją. Situose sūkuruose jis pasireiškė kaip šviesi asmenybė, išėjusi ginti tiesos, teisingumo. (Bus daugiau)

ITALŲ LAIVAS ETRUSCO užmestas ant uolo. Jį žada nukelti į vandenį per 60 dienų ats. adm. Labbe'is Curtis, kuris kėlė iš vandens Pearl Harbor nuskaudintus laivus.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Laivų taisymas

Laivų dirbtuvės čia yra viena iš didžiausių pramoninių. Bethlehem Steel kompanija turi dvi dirbtuves, viena Sparrows Point, kur statomi nauji laivai, ir Key Highway — kur laivai taisomi. Kita didelė kompanija — Maryland Drydock — turi tik taisymo dirbtuves. Be to, yra dar kelios mažesnės kompanijos. Tose kompanijose dirba nemaža lietuvių. Pracitais metais CIO laivų statymo unijos pirmininkas Key Highway taisymo uoste buvo lietuvis Albinas Adomaitis. Porą metų ėjo tas pareigas.

Prano ir Kun'gundos Keblinskių sūnaus, vestuvės su iškilmingomis mišiomis šv. Alfonso bažnyčioje. Sutuokė kun. Kazimieras Pugevičius.

Sukakties banketas

Liet. D. d. Kunigalkščio Mindaugo ir Kęstučio savišalpos draugijos mini 50 metų sukaktį. Rugsėjo 29 d. Lietuvių Salėje, Parkin ir Hollins gat. kampas, rengia d deļį banketą. Senosios draugijos anais laikais gražiai gyvavo, bet per metus išmirė draugijų nariai. Dabar tos abi draugijos susijungė. Valdybą sudaro šie asmenys: Vincas Velzis — pirm., Mikolas Česna — kasininkas, Gaila, kad jaunimas nesidomi tom draugijom. Būtų gera, kad atsirastų naujų jaunų energingų narių, kurie galėtų toliau tęsti šį darbą.

Mirė

Rugsėjo 12 susirgo ir mirė gera lietuvė ir parapijos narė Kazimiera Levickienė. Laidotuvės įvyko iš sv. Alfonso bažnyčios Gedulingas mišias aukojo prel. L. Mendelis, kun. J. Antoszewski ir kun. A. Dranginis, Velionė palaidota Cathedral kapinėse.

Am. Legionierių Lietuvių Postas 154

paskutiniame savo susirinkime, kuris įvyko rugsėjo 13 lietuvių atletų klube, komandierius Antanas Kicas paskelbė ateities darbų programą. Ragino visus legionierius dalyvauti tuose parengimuose. Senieji legionieriai, šio posto organizatoriai, pirmo karo veteranai, norėtų užleisti savo vietas jaunesniems, kad jie toliau galėtų vykdyti jų gražų pradėtą darbą. Todėl skatino pritraukti daugiau narių. Programa įdomi, bet ją galės tik tada išpildyti, kai visi uoliai padės.

Sodalietės

Sv. Alfonso parapijoje pirmena iš anksto, kad jos ruošia moterų naujausių drabužių parodą (fashion show). Anastazija Stimekiūtė vadovauja šiam sumanymui. Paroda įvyks spalio 30 parapijos kambaryuose.

Jonas Obelinis

ALRK FEDERACIJOS N. ANGL. SUVAZIAVIMAS

Amerikos Liet. R. Kat. Federacijos N. Anglijos apskrities skyrių suvažiavimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 23 šv. Petro lietuvių parapijos salėje prie 5 gatvės So. Boston, Mass. Federacijos skyriai maloniai prašomi suvažiavime gausiai dalyvauti. Bus renkami atstovai į Federacijos kongresą ir aptarti kiti svarbūs reikalai. Federacijos jubiliejinis kongresas paminėti 50 m. sukaktį įvyks Bostone spalio 12 ir 13 d. Kongresas užsibaigs spalio 14 šventąja valandą šv. Kryžiaus katedroje.

Visi dalyvaukime Federacijos skyrių suvažiavime ir pačiame kongrese.

Apskrities valdyba: dvasios vadas — kun. J. Vaitiekūnas, pirm. V. J. Kudirka, sekretorius J. Bendorius.

JAUNIAUSIA TELEFONISTĖ... 18 mėnesių Cathy Darcy Bostone nori, kad tėvai jai leistu atsiliepti į telefono skambinimus.

GRIŪVA ALRK FEDERACIJOS AŽUOLAI

DETROIT, MICH.

Neišsigąskite, Nemirė nei L. S'mutis, nei A. Damušis nuo sosto nenuvirtę. Rašau apie ažuolus — medžius ALRK Federacijos stovykloje prie Detroito.

Rugpjūčio 26 buvo pašventinti salės — virtuvės pastatai, išaugę jau arti lubų. Pirmą kartą stovyklavietės dirvonėlį "nutrypė" arti 100 automobilių iš Detroito, Clevelando, Chicagos ir iš Putnamo. Visas kalbas būtų galima sutraukti į sesers Paulės mintį:

"Reikia džiaugtis, kad jauniui padėti pradedam ne vien gražiais žodžiais, bet ir darbais".

O tu darbų per šią vasarą atlikta gana daug: kelias, elektros linija, vandentiekis, salės — virtuvės pastatas ir ežerėlis, Ežerėlis, kuris buvo didžiausia mįslė visame darbu plane, sutvarkytas puikusiai. Išvalyta pakraščių dumblas, smėliu išpilta pakrantės, panaikinti kai kurie kimsynai, vaikams iškasta atskiras ežerų jungtas "dubinėlis". Ežerų sutvarkymas kainavo 3000 dol.

O kur ažuolai? Taigi, išaugo salės pastatas, bet pro jo langus tesimato d'rvonai, liepynas, kadugiai, obelėlės. Nebuvo kur akiai sušlapti, — ežerioką dengė ne geležinė, bet žalalapė uždanga. Ažuoliukai, drebulės, iveros, obelys ir slyvos buvo taip susipynusios, darbi vynuogienojų virkščių suraizgytos, kad ten jau nebe tik žmogus, bet ir uodas neturėjo kur pralįsti. T kra daukantiška giria. Na, ir pamojom kirvius, patraukėm piūklus du šeštadienio Jono Degučio vadovaujami. Praktom langą į vandenyną, tik rinkinius medžių palikdami, juos pagėnė

dami. Sakų krūvos džiūsta, laukdamos degtuko (tai bus puikus Jonių laužas), o rasta ir kartys ilgis sumanių rankų, kurios juos parems krepšinio stulpais, tiklinio kuolais ir pan.

Tokių medžių genėjimo darbų stovykloje visada bus, todėl būtų gera, kad kuo daugiau vyrų šeštadieniais atvyktų su kirviais ir piūklais.

Darbas gamtoje — vienas malonumas. O rudenį dar pasibuoliuoti galima, ir riešutų kekės svyra. Kas norėtų pad'rbėti, tesusitaria su Jonu Degučiu, Jo telefonas TA 5-5064.

Būdamas studentų ateitininkų stovykloje prie Baltimorės šią vasarą, sutikau daug žmonių iš įvairių miestų. Keistoka daugelio nuomonė apie ALRK Federacijos stovyklą prie Detroito. Sakoma, kad tai tik Detroito reikalas, nes detroitiečiams stovykla arčiausia. Užmirštama, kad tai yra ALRK Federacijos pirkinys ir nuosavybė, kad stovyklos įrengimas yra visų Amerikos lietuvių katalikų garbės klausimas, kad ta stovykla naudosis ne vien detroitiečiais (teisinga vieno žmogaus mintis, kad jaunimas mėgsta stovyklas kuo toliau nuo namų).

Dar kelios savaitės, ir Bostone įvyks ALRK Federacijos jubiliejinis kongresas.

Būtų gera, kad didžiausias dėmesys būtų sutelktas ne praėjus prisiminimams, bet šauniems ateities planams, kurių tarpe stovyklos klausimas būtų ypatingai pabrėžtas.

Pradžia graži, bet dar daug reikia, kad stovykloje galėtume ugdyti ažuolus — tvirtus lietuviškus ir katalikybės darbuotojus ateičiai!

P. Natas

Pažangi duktė

"Ar tamsta, pone daktare, manai, kad būtų naudinga pasikalbėti man su dukrele ir ap'ė intymesnius gyvenimo reikalus? Jai jau 17 metų", paklausė motina savo šeimos gydytoją.

"O taip, — atsakė gydytojas, — tamstai bus proga daug ko išmokti".

Susipažink su

LAISVĖS PROBLEMA

Stasio Ylos

246 pusl., kaina \$2.00

Gaunama: DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

IŠ VISUR

• **LDS Conn. apskritis** susirinkimas įvyks spalio 7 d. Švč. Trejybės mokyklos patalpose, 339 Capitol Ave. Hartford, Conn. Mišios bus 10 val. už gyvus ir mirusius LDS narius. Sesijų posėdžiai prasidės 1.30 v. p. p. Susirinkimas bus svarbus, bus padaryti pranešimai iš LDS seimo, apskrities valdybos rinkimai ir t.t.

• **ALRK Federacijos kongresas** sveikina ir aukoja šie asmenys: kun. kleb. S. Morkūnas, — 50 dol.; po 25 dol.: kun. kleb. V. Slavynas, kun. kleb. J. Raštutis, Chicagos Studentų Ateitininkų draugovė; po 20 dol.: kun. kleb. S. Aleksiejus, Moksleivių Ateitininkų Sąjunga.

• **Argentinios Liet. Bendruomenės** vadovybė yra nutarusi suorganizuoti informacijų teikimą vietiniams laikraščiam bei žurnalams ir užsienio lietuvių spaudai visais bendruomenės kolonijoms ir bendraisiais lietuviškais reikalais.

• **Belgijos Liet. Bendruomenės** krašto valdybon, ilgamačiu pirmininku P. Sekmoku išvykus, išrinkta nauja LB vadovybė: pirm. — St. Dominaitė — Baltus, sekr. kun. J. Dėdinas, nariai: P. Juknevičius ir J. Pakarklis.

• **Dail. Vytautas Kasiulis** pateko į 7 geriausių Prancūzijos dailininkų skaičių. Atrinkimą padarė meno žurnalas. Dailininkas gyvena Paryžiuje ir paskutiniu laiku įvykdė užsakymą Svedijoje.

• **V. Doniela**, baigęs filosofijos mokslus Australijoje, Sydneyje universitete, ir gavęs magistro laipsnį, to paties universiteto dviem metams siunčiamas į Vokietiją, kur toliau gilins mokslus. V. Doniela yra Australijos LB krašto valdybos vicepirmininkas.

• **Hartfordo vyrų choras**, vadovaujamas Jurgio Petkaičio, po vasaros atostogų pradeda savo darbą. Pirmasis susirinkimas įvyks rugsėjo 25 d., antradienį, 8 v. v. Am. Liet. Piliečių klube Hartforde. Prašomi visi choro nariai dalyvauti. Taip pat kviečiami ir aplinkinių vyrų, kurie prijaucia lietuviškai dainai ir nori įsijungti į chorą. Po susirinkimo — arbatėlė.

MOTERŲ REKOLEKCIJOS

Visos vyresnio amžiaus moterys kviečiamos dalyvauti uždarose rekolekcijose Nekalto Prasidėjimo vienuolyne, Putnam, Conn. Rekolekcijas pradėsėte spalio 5 d., penktadienį vakare ir užbaigsėte sekmadienį, t. y. spalio 7 d. padėkos Mišiomis ir iškilmingais pusryčiais. Rekolekcijų vedėjas — kun. V. Paulauskas.

Viešpats kviečia: "Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate ap sunkinti, ir aš jus atgaivinsiu". (Mat. 11, 28). O rūpesčių ir vargo, be abejo, turime visos.

Atlyginimas už visą rekolekcijų laiką \$7.00. Savo atvykimą praneškite raštu:

Rev. Sister Superior, R. F. D. 2, Putnam, Conn. arba telefonu: Walnut 8-5828.

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

yra geriausia dovana visoms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitiems dovoti. Išleido: A T E I T I S, 916 Woughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Jį galima gauti:

ATEITIES administracijos ir ir pas platintojus. Kaina 6 dol.

KARD. PIAZZA SVEČIUOS VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Vasaros atostogos Vasario 16-tosios gimnazijos mokymams buvo nutrauktos savaitę anksčiau. Jau rugpjūčio 25 pradedo rinktis lietuviškasis jaunimas į Rennhofs pilį. Pirmas visų klausimas — kodėl sutrumpintos atostogos? Atsakymas aiškus: rugpjūčio 28 d. mus aplanko Vatikano konsistorialinės kongregacijos sekretorius ir ypatngas šv. Tėvo Pijaus XII-jo įgaliojimų tremtinių reikalams J. E. kardinalas A. J. Piazza.

Pirmadienį jaunimas, bendrabučio vedėjų vadovaujami, dirbo išsiuose. Bet jų jėgų nebūtų užtekę, jei iš Schwetzingeno lietuvių kuopos nebūtų atvykęs lt. K. Bendoraitis su savo "smogiamuoju" būru.

New Haven, Conn.

Išvyksta Indijon

Jauna lietuvaitė Ona Pikelytė išvyksta į šiaurinę Indiją mokslo uždaviniais. Ji tyrinės gyventojų papročius ir rašys dizertaciją filosofijos daktaro laipsniui. Baigusi Radcliff kolegiją Cambridge, Mass., ji moka kinų ir japonų kalbas, buvo "American Anthropologist" redaktoriaus pavaduotoja, yra antropologijos specialistė.

Vaidinimas

Sio sezono pirmasis vaidinimas — komedija bus pastatyta rugsėjo 23 d., sekmadienį, Lietuvių salėje, 243 N. Front St., New Haven. Pradžią 2 v. Rengia LDS New Haveno kuopa. Visi kviečiami į linksma komediją.

Mirė

Petras G. Gudaitis, 77 m. amžiaus, ilgametis šios kolonijos gyventojas, palaidotas iš šv. Kazimiero bažnyčios St. Lawrence kapinėse. Paliko žmoną, dukterį, keturis sūnus, dvi seseris, šešis anūkus. Jis turėjo maisto krautveį, priklausė D. L. K. Vytauto draugijai.

Parapijos bingo

šv. Kazimiero salėje, 339 Green St., New Haven, sekmadienį vyksta, Kun. klub. Gradedas visus kviečia kiekvieną penktadienį 7 v. v.

WORCESTER, MASS.

Moteryų Sąjungos 5 kuopos susirinkimas įvyko rugsėjo 6. Vadovavo sugrįžusi pirmininkė Marcelė Watkins. Apsvarstyti einamieji reikalai, skaitytas kvietimas dalyvauti būsimam Federacijos seime Bostone. Per gegužinę - pikniką Mairono parke gauta 61 dol. pelno kuopos reikalams. Nutarta skirti lėšų centro fondui. Galutinai tuos reikalus apsvarstys kitame susirinkime, kuris bus spalio 1, vakare, parapijos salėje.

Pakeltas į garbės narius kun. J. Jutkevičius per vyčių seimą Chicagoje pakeltas į garbės narius. Visos kuopos narės pasveikino savo dvasios vadą. Jo vadovaujama komisija per 10 metų parašė apie 220.000 laišku įvairiems valdžios pareigūnams Lietuvos reikalui.

Grįžo choro vedėja

Iš atostogų po Europą Genovaite Kaneb su šeima grįžo namo. Choriščių vardu vicepirm. P. Stanelienė pasveikino, prisegdama gėlę. G. Kaneb padėjo ir papasakojo gražių įspūdžių iš savo kelionių po Šveicariją, Prancūziją.

● Toronto šeštadieninė mokykloje šiemet veikia šeši skyriai; pirmojo skyriaus atidaryta dvi paralelinės klasės.

● Muz. A. Skridulis, studijavęs muziką Romoje, dabar gyvena Chicagoje. Jis perėmė padavauti Moksleivių Tautiniam ansambliui, kuriam anksčiau vadovavo B. Pakštas, iš tų pareigų dabar pasitraukęs.

Jie tiesiog pakeitė aprūninusių pilies išorę. Pilis suplevėsavu Vatikano, Vokietijos ir Lietuvos vėliavomis, išsidabino vainikais.

Antradienio rytą gimnazijon sugužėjo svečiai: vyrai iš Schwetzingeno, Kaiserslauterno, Miesau ir Uhlerborno lietuviškųjų kuopų, Vliko atstovas, Balfo pirm. PLS Vokietijos krašto valdybos vicepirm. Mainzo vyskupo įgaliojimų prelatas, eilė apylinkės vokiečių parapijų kunigų, kaimyninių vietovų burmistras, spaudos atstovai, Amerikos balso atstovas, būrys lietuvių kunigų, Pats kardinalas, vedamas tėv. Alfonso Bernatonio, atvyko apie 11 val. Gimnazijos parke pasisveikinęs su jo lauk ančiais svečiais ir jaunimu, buvo palydėtas į salę, kur tuoj prasidėjo sveikinimai. Pirmutinį tarė žodį lietuvių misijonierių direktorius Vokietijoje tėv. Alfonso Bernatonis. Savo lotyniškai pasakotoje kalboje nušvietė Vokietijoje gyvenančių lietuvių religinę ir moralinę būklę. Vliko atstovas dr. P. Karvelis apibūdino lietuvių tremtinių politinius laisvini mo darbus. Balfo pirm. kan. J. B. Končius metė trumpą žvilgsnį į savo atstovaujamos organizacijos veiklą. K. Simonaitis kalbėjo apie lietuvių Bendruomenės Vokietijoje veikimą. Dr. Vl. Luterskis nupaskojo Vasario 16-sios gimnazijos rūpesčius, vargus ir laimėjimus. Lietuvių evangelikų vardu — sveikino mok. Fracas

Skerys, ateitininkų vardu — 9-tosios klasės mok. Sližas ir skautų vardu — mok. Venclauskas. Visiems susirinkusiems giedant "Ilg ausių metų", kapt. J. Matulionis, lydimas dviejų tautiniais rūbais pasi-puošusių mergaičių, įteikė kard nolui lietuvių dovanas — V. Augustino Lietuvos vaizdų albumą ir Cirpaus medžio drožinį "Trijų Kryžių Kalnas Vilniuje".

Atsakydamas į sveikinimus, kard. A. J. Piazza džiaugėsi tokiu gražiu jo, Kristaus Vietininko atstovo, priėmimu čia, kartu primindamas, kad šioje savo kelionėje jau buvo susitikęs su lietuviais Muenchene ir šis ten išsines nepaprastai puikių ir gilių prisiminimų. Džiaugėsi toliau kardinalas visų pareikštomis mintimis ir, ypač padėka šv. Tėvui. Visa jo kalba buvo persunkta ypatingu nuoširdumu. Energingai pareiškė tikėjimą, kad sugrįsus kartą šėtono pastangos ir lietuvių tautai bus gražintos prigimtosios teisės ir laisvė ir tėvynė, kad ateis d'ena, kada susirinks iš viso pasaulio lietuvių ir savo gimtąją žemę ir apsikabins džiaugsmingam susitikimo pasibučiavimui su kančiais artimaisiais tėvynėje. Pabrėžęs šv. Tėvo susirūpinimą pavergtąja lietuvių tauta ir lietuvių tremtiniais, priminė ir užtikrino Jo Sventenybės, savo asmeniškas ir visos Katalikų Bažnyčios maldas už visus persekiojamuosius. Galiausiai, šv. Tėvo vardu, laimino čia

susirinkusius ir visam pasauly išblaškytus lietuvius, o ypač kenčiančius žiaurios persekiojimo tėvynėje ar ištremtus į neaprepiamus ledniuojuo Sibiro plotus.

Po pertraukėlės buvo išpildyta trumpa meninė programa. Fausto Strolis vadovaujamas 8593 LS Kaiserslauter- no kuopos vyrų dvigubas kvartetas sudainavo 6 lietuviškas dainas, o Vasario 16-tosios gimnazijos tautinių šokių grupė pašoko keletą tautinių šokių. Sekė bendri pietūs, o vėliau Jo Eminencija stebėjo mok. T. Gailaus suorganizuotas jaunųjų gimnazijos sportininkų krepšinio rungtynes, užsibaigusias lygiomis.

Nuoširdžiu lietuvių priėmimu kard. A. J. Piazza buvo sužavėtas ir savo sekretoriaus primygtinai raginamas leistis į tolimesnę kelionę, keletą kartų atidėjo atsiveikimą: an-cora dieci minuti — dar dešimt minučių... Jo nepaprastus nuoširdumas ir paprastumas, aiškiai matomas domėjimasis ir supratimas patraukė visus. Aikštėje pamatęs bosu dainavusį vyrą sveikino, reikš-

● Tautos Fondo atstovybė Kanadoje nuo 1948 m. lapkričio 12 iki 1956 m. liepos 1 surinko 33.671 dol., iš kurių Vilkiui išmokėjo 31.448 dol.

Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

GEORGE L. DECKER, JR.
INSURANCE
135 SOUTH LA SALLE ST.
CHICAGO 3, ILLINOIS
FRanklin 2-7200

TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD. TAKER
TELEPHONE:
DEABORN 2-0819

HELP W. MALE

Die Cast operators, polishers
General help
First and second shift
excellent working conditions.
Many company benefits.
PORTABLE
ELECTRIC TOOLS INC.
200 W. 83 St.

CRANE CO.

HAS JOBS AVAILABLE
2ND & 3RD SHIFTS

MACHINE OPERATORS
TURRET LATHE
BORING MILL
DRILL PRESS

Other Openings Available
15% Night Bonus
Steady work — good pay — liberal benefits.
Apply
Employment Dept.—Monday thru Friday
Must speak and understand English

CRANE CO.

4200 S. Kedzie

H. W. FEMALE

GIRLS—WOMEN

Work Near Home
Days or Evenings

Light Pleasant Factory Work.

S. A. MAXWELL CO.
1907 N. MENDELL

SPORTAS

LSK — Elisabeth 5:4 (4:1)

Paskutinįjį sekmadienį prieš pirmenybių rungtynių pradžią, mūsų futbolininkai panaudojo išvykai į New Jersey, kur draugiškose rungtynėse įveikė kitą Oberlygos komandą Elisabeth S. C. 5:4 (4:1). Mūsų šie kartą sekančiu sastatu: Savelkis, Vaitkevičius, Mileris, Didžbal's II, Arenas, Jokubaitis, Wells, Steponavičius, Roberts, B'leck's, Gražys, Puolimas, gavęs naują variklį — Bileckį, bent pirmą kėlinį ža-dė visai gerai. Golumušiai Roberts (3) ir Steponavičius (2), de-ja, jau pirmame kėlinyje, išbaigę visas oro atsargas, galop visai atsileido. Nevykęs ir Welso bandymas dešiniame krašte. Pasigedome Remėzos, kur's dėl tarnybinių aplinkybių tik kas antrą sekmadienį žaisti tegalės. Patekęs tarp šių "senių", jis, atrodo, visai nebologą vaizdą sudarytų. Pusė-t'nas ir Didžbalio II debiutas dešinio saugo pozicijoje. Pirmoje komandoje dar nevisai apšilęs, stokoja patyrimo. Aišku kaip d'ena, kad čia auga mums rimta pajėga. Protinai pasielgta, leidžiant pailsėti vartininkui Kligiui II, kurį padavavo Saveikis. Ateinantį sekmadienį jam darbo užteks. Priešžaismyje rezervinė komanda, kaip ir paprastai, nesudarydama vienuolikės, žaidė vos aštuoniese, pralaimėdami 0:3. Scenos grindis pakeitęs ža-la veja, vartuose debiutavo Kidolis. Ryžtingais paradais,

ARTHRITIS

A Normal Hand

Research at SPEARS has opened the door to health for thousands of sufferers who had been led to believe there was no help for their arthritic and rheumatic agonies.

If YOU are interested in the treatment that has released so many from the bondage of pain and invalidism, write for our free literature; and see your local chiropractor.

Arthritic Hand

Spears Chiropractic Hospital Dept. B-095 Denver 20, Col.

LEKTUVAI, skirti oro apsaugai, demonstruojami Victorville, Calif.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Politinis susiskaldymas

lietuvių katalikų tarpe, laukui bėgant, išnyks. Tai inž. dr. Adolfo Damušio atsakymas į pareikštą susirūpinimą dėl lietuvių katalikų naujųjų ateivių tarpe besireiškiančio politinio susiskaldymo. Inž. dr. A. Damušis Philadelphiaje lankėsi rugsėjo 16 d. ir kalbėjosi su vietos A. Lietuvių Katalikų Federacijos veikėjas, Federacijos veiklos ir būsimo jubiliejinio kongreso Bostone reikalais. Ta pat proga jis turėjo pasikalbėjimus su prel. Ignu Valančūnu ir Kunigų Vienybės pirm. kun. Juozu Čepukaičiu.

Dėde nebijok, aš lietuviškai neužmiršau!

— taip rašo jaunutė merganė iš S.biro. O kaip su mūsų jaunamėčiais čia Amerikoje? Ar jie galėtų taip drašai ir su pasididžiavimu rašyti tetai ar dėdei į Lietuvą? Atsakymas yra lietuviškoje mokykloje. Šeštadieninė mokykla, naujuosius mokslo metus pradėjo rugsėjo 15 d. šv. Kazimiero parapijos patalpose. Pirmąją dieną atsilankė 23 mokiniai. Tikimasi, kad mokinių skaičius dar gerokai padidės. Laukiama, kad ir lituanistinė mokykla paskelbs mokslo metų pradžią.

Dviejų reikšmingų lietuviškų organų centrų persikėlė į Philadelphia. Tai atstikto išrinkus ir jų centro valdybas philadelphiečius, arba arti Philadelphia gyvenančius asmenis. Naujai išrinktos valdybos jau pasiskirstė pareigas ir pradėjo darbą. Inžinierių ir Architektų Sąjungos, sutrumpintai vadinamos ALIAS, centro valdybą sudaro: prof. Alfonsas Jurskis — pirm., inž. Kazys Rimkus — vicepirm., inž. Mikalojus Birutis — izdi-

BACK TO SCHOOL
WITH A NEW 1957

NO DOWN PAYMENT. Up to 24 months to pay.
J. L. Giedraitis, 1632 Broad St. Hartford 6, Conn. Reikalaukite informacijų angliškam, lietuviškam ir kitų kalbų raidinams.

PASKUTINIAI VASAROS maionumai Cypress Gardens, Fla.

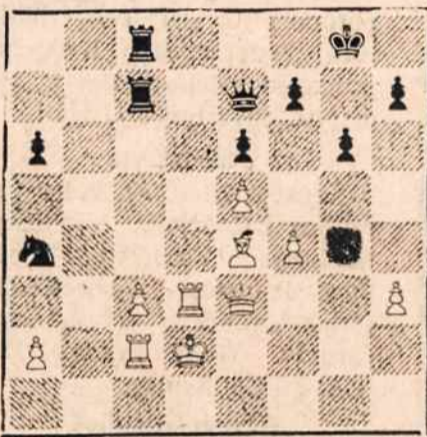
MALONU ŽMONAI pasveitin. ti savo vyra Harvey Ward lai. mėjus golfo taurę Lake Forest III. rungtynėse.

pralenkęs Stolzenbergą, Treigergą, Turjanskį ir kitus, kopia į eiles pačių geriausių Detroito mieste.

Vengrai sudorojo sovietus. Maskvoje vyksta pasaulio komandinės p-bės, kuriose dalyvauja 34 tautos, iki šiol pirmavusi be pralaimėjimo Sovietų Sąjungos komanda, sta ga sukliupo prieš Vengriją santykiu 2 1/2:1 1/2. Pasekmės: L. Szabo 1 1/2 — Botvinnik 1/2, Bareza 1 — Smyslov 0, Benko 1/2 — Keres 1/2, A. Bely 1/2 — Taimanov 1/2. Baigmėje po 4 ratų pirmavo Sov. S-ga su 11—5, Jugosl. — 10 1/2, Vengrija 10, Čekoslovakija ir Sveicarija po 8, Rumunija ir V. Vokietija po 7 1/2, toliau Danija, Argentina, Bulgarija, Anglija ir Izraelis. Prieš tą patį Bareza, kuris dabar įveikė Smyslova, laimėjo mūsų P. Vaitonis, dalyvaujdamas tarponinėse p-bėse 1952 m. Svedijoje.

Tautvašos partija iš Tartakoverio vardo turnyro Detroito. Tautvaša, lošdamas su ekspertu Tejada, panaudojo aštrų variantą iš Merano gynybos. Toliau stabilizavęs padėję. Tautvaša, sumaniai pergrupuoją savo figūras (valdovę ir žirgą), laimi kokybę ir netrukus partiją.

TAUTVAISA

a b c d e f g h TEJADA

Cia matome padėtį po baltų ėjimo 34, h3...

Partija buvo sušauta šiaip: 1. d4, d5 2, 2f3, 2f6 3, c4, e6 4. Zc3, c6 5, e3, 2bd7 6. Rd3 dxc5 7. Rxc5, b5 8. Rd3, a6 9. e4, c5 10. e5, cxd4 11. Zxb5, 2g4? 12. Va4, Rb7 13. Zbx4, Vb6 14. 0-0, Rc5 15. Rd2, Rxf3 16. gxf3, Zxf2? 17. Kxf2, Rxd4 — 18. Ke2, Vc5 19. f4, Vd5 20. Rc3, Vg2 — 21. Ke1, Rxc3 + 22. bxr3, 0-0? 23. Bf2, Vh1 — 24. Rf1, Zc5 25. Vd4, Bac8 26. Dd1, Ve4 + 27. Be2, Vb7 28. Rg2, Ve7! 29. Ve3, Za4 30. Bd3, Bc4 31, Bc2, Bfc8 32. Re4, g6 33. Kd2, Bc4 — c7 (aps' saugoti nuo Rb7) 34. h3, Va3 35. Rf3, Zb2 36. Bd4, Zc4 + 37. Bxc4, Bxc4 38. Re2, Bd8 — 39. Rd3, Va4 40. h4, Bd4 ir balti pasidavė.

RESORTS

WHITE STALLION RANCH

Haven for ranchers, hunters, skiers, open the year round. 5 miles to catholic church. Write for booklet. Hillsdale 2, N. Y.

REAL ESTATE

BAYSIDE, L. I. Income Producing 2 family corner 60x100 detached, modern, five rooms each apt. Both available. G. E. oil heat, play room in basement, 2 refrigerators, alumun storms and screens, venetian blinds patio, 2 car garage, private entrance each apt. Near catholic schools and churches. Convent location. \$29,500, terms. Bayside 9-2636.

LADY OF PERPETUAL HELP PARISH

Possession of Top Floor, 5 rms, gas heat, 2 family brick, parlor floor and basement type attached, \$18,000. 540—60 St. Brooklyn 20, N. Y. — GE 9.6914

JUOZAS GRABAU

REAL ESTATE BROKER

Tarpininkavimas perkant ir parduodant nekilnojama turtą, patalpų bei butų nuomavimas; parūpinimas paskolų (mortgidižių) ir t.t.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas.

227 BEDFORD AVE. BROOKLYN 11, N. Y. Tel. STagg 2-7524

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4677

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass. Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai iduokite ar siuksite vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasy Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1449; SOuth Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8533.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA BRADDOCK, PA.

LAISVES VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių Kultūrinė Radio Programa WBMS, 1090 kilocycles BOSTON 15, MASS.

Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

VEDEJAS — P. VIŠČINIS 31 Bunker Ave. BROCKTON 4, MASS. Tel. Brockton 8-1159-R.

SACHMATAI

Veda K. Mėrkis

P. Vaitonis savo puikiu pasirodymu Kanados atvirose pirmenybėse, Montrealy, įrodė, kad jis tebėra vienas stipriausių Kanados žaidėjų. P-bėse dalyvavo geriausias JAV ir Kanados šachmatų pajėgos, viso 88 žaidėjai: 20 amerikiečių, 2 iš Guatemalos ir 66 kanadiečiai, Povilas Vaitonis baigė p-bes vos pustaškiau žemiau laimėtojų (Larry Evans ir W. Lombardy), bet pirmuoju iš Kanados dalyvių, priešaky Kanados čempiono Andersono ir kitų. Tas rodo, kad mūsų Vaitonis vėl gali būti rimčiausiu varžovu kitų metų Kanados p-bėse. P. Vaitonis laimėjo Kanados p-bes 1951 m., 1953 jis buvo trečias, o 1955, deja, aštuntas.

P. Tautvašos laimėjimų grandinė didėja. Šiais metais jis laimėjo Chicagos mieste ir Trans - Mississippi p-bes, o dabar didžiajam Tartakoverio turnyre pasidalino antrą vietą su Amerikos čempionu Bisguieriu. Abu gavo po \$125 dovanų, žemiau talpiname Tautvašos partiją iš šio turnyro su ekspertu Tejada.

Kazys Jakštas (Chicago) savo pastovia pažanga ir laimėjimais stipriai turtina mūsų šachmatų šeimą. Tartakoverio turnyre jis sudorojo Detroito ekspertą Stolzenbergą, Chicago — Turjanskį, su mesteriu iš N. Yorko W. Shipman sulošė lygiom, lygias padarė, išleisdes iš savo rankų laimėjimą, su dr. Merchand.

Kazys Škėma (Detroitas) gerai pasirodė Michigano p-bėse, kuriose jis baigė trečiuoju ir dabar Tartakoverio turnyre (jis aštuntas iš 70 dalyvių)

VIESPATIES ANGELAS

Nors maldaknygė turi 288 puslapius, bet yra atspausdinta taip gerame ir ploname popieriuje, kad gali tilpti liemenės kišenėje.

Maldaknygė mūsų poeto buvo paruošta atsižvelgiant į naujausį liturginį sąjūdį ir mišių gedomosios dalys bei kitos svarbesnės maldos buvo įdėtos drauge lietuviškai ir lotyniškai. Didžiosioms šventėms ir laidotuvėms įdėtos tų dienų kintamosios šv. mišių maldos, joje rasite daugiau kaip 30 giesmių.

Kalbą lygino prof. Dr. A. Saly.

Maldaknygės kainos: Odos lux auksuoti kraštai — \$4.50 Odos imitacija auks. kraštai — \$2.50 — \$2.00

Gaunama "Darbininke".

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE CALL LO 3-7291

DISPLAY

ALBERT MAIER, INC. PORK STORE Feinstes Schweinefleisch und Wurstwaren En gros und Detail 1927 Washington Avenue TRemont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

Gripsholm Restaurant INC.

324 East 57th Street NEW YORK 22, N. Y. Finest Swedish Smorgasbord Luncheon - Cocktails - Dinner Air Cooled PL 9-6260

TUTORS

Experienced Coaching in Elementary arithmetic & Reading. Also Night School Algebra & English. \$2.00 per hour.

Agnes Gregory 1560 Brooklyn Ave. Brooklyn 10, N. Y.

RIVERHEAD MOTEL

Riverhead, L. I. "Modern as To-morrow" Restaurant, Shack bar Fishing Boating, Golf, Tennis facilities nearby. Send for photo or Brochure. Park 7-2704 Al Magee (owner) 2704

RUPTURED

Be sure your struss holds all the ting!! If not, Act quickly, avoid more danger! Adelphi Surgical Co. EL 8-2740 623 Fulton St. off Lafayette Ave. BROOKLYN, N. Y.

H. W. MALE

WALL WASHERS—PORTERS ELEVATOR OPERATORS Must Speak English. Permanent Positions. Employee Benefits. Apply Personnel Dept. 9 A. M. to 12 Noon. MT SIANI HOSPITAL 11 E. 100 St. N. Y. C.

PORTERS

Full Time—6 AM 2:30 PM Part Time—6 AM 10 PM Apply 4th floor, Personnel Office ARNOLD CONSTABLE 9 East 39th Street

THE ALEXIAN BROTHERS

who conduct the hospital at 655 East Jersey St., Elizabeth, N. J., have the Signal Mt. Hotel for a permanent home for mtn. Nine miles from Chattanooga. All rooms large with baths. Mild climate, elevation 2300 feet. Bus to Chattanooga at front door. Mass and rosary if desired daily. Nursing care by the Brothers, medical and physiotherapy if needed now or in later years, when infirmities come on. Meals—cafeteria style. For information and rates write to

ALEXIAN BROTHERS REST HOME Signal Mt., Tenn. 100 James Boulevard

GERA PROGA ĮSIGYTI LINKSMUS DON KAMILIAUS IR PEPONES NUOTYKIUS

Jau išėjo ir "Don Kamiliaus mažasis pasaulis" II dalis, kaina \$3.00 Didelis palengvinimas įsigyti abi šios knygos dalis: dabar užsisakydami abi dalis gaunate už \$5.00 Užsakymus siųskite: DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Siunčiu \$3.00, prašau prisiųsti "Don Kamiliaus II dalį" Siunčiu \$5.00, prašau prisiųsti "Don Kamiliaus" abi dalis

Mano adresas: .....

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI 380 Maple Avenue, Hartford, Conn. Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prietama kaina. Tel. CHapel 6-1877

DISPLAY

YAR LODGE

Only 53 miles from N. Y. Beautifully located on Beaver Dam Lake. Private Beach, fishing, boating, Finest accommodations, delicious American food, hunting parties welcome, bar open until New Year. Catholic church nearby. \$35—\$40 weekly. \$8.00 per day weekends SALISBURY MILLS, N. Y. Washingtonville, N. Y. 7435

SPECIAL FALL RATES

MARSHBANK HOTEL 118 So. Tennessee Ave. ATLANTIC CITY, N. J. All outside rooms with running water. Apts rented by week, walking distant to catholic church Atlantic City 5.0093 Rose McGrivgan

PINE TREE COTTAGE

GREELEY, PA. Phone: Lackawaxen 2R3 All year resort. Ideal place for young or old. Excellent meals, home style cooking and baking. All recreations, including saddle horses on premises. Rates \$35 — 40 weekly

BONNIE VIEW

BOLTON LANDING, N. Y. FINEST IN NORTH Honeymoon on family vacations 41 deluxe Lakeshore. Heated motel and housekeeping units. Recreat. ton bldg., coffe shop, TV., boats, all sports. Reduced rates Sept.— Oct. Church nearby. Mass facilities available.

REIKALINGOS VALYTOJOS

valyti raštines didžiuliam pastate. Turi kalbėti angliskai. Amžius iki 45 metų. Darbas nuo 6 val. vakare iki 12 val. nakties. Kreiptis 9 val. ryto visoms savaitės dienoms. Ne-telefonuoti. National Cleaning Contractors 9 West 29th St. N. Y. C.

HELP WANTED FEMALE

GIRLS

Conveyer line packageing automatic the leases to \$47 pien. ty overtime, good housekeeping Cafeteria on premises. Apply 9—11 A. M. COTY'S 423 W. 55 N.Y.C.

MAIDS WANTED

Must speak English. Permanent positions. Employee Benefits. Apply Personnel Dept. 9 A. M. to 12 Noon. MT SIANI HOSPITAL 11 East 100 St. N. Y. C.

[2] DINING ROOM ATTENDENTS

Must Live in — \$120 Mont Rent Board Mt. Loretto, Staten Island Mrs. Pakers office TO 8,1500

RETA NAUJIENA,

Kad įvairių pažiūrų rašytojai pasirodžiusią knygą vispusiškai skaitytojui rekomenduotų, tai —

TOMO ŽIURAIČIO, O. P.,

ŽODIS IR GYVENIMAS

Religinei-tautinei rimčiai

"Tomo Žiuraičio knygą skaitai kaip kokį romaną. Mums krenta į akis autoriaus rašymo melistriškumas bei kirybinis sintetiškumas: dainiaus, išminčius ir karzygio" (Prof. Dr. A. Ramūnas). "Autorius prasikasa pro šimtmečių dulkes ir senąsias tiesas sugyvenimina" (Sal. Narkelūnaitė). "T. Žiuraičio knyga yra nauja teologija, naujas žodis moderniam žmogui" (Kun. Dr. A. Baltinis). "Vikriai parašyta knyga (A. Rimydis). "Naudinga knyga!" (Kan. M. Vaitkus). "Daugiau panašios vertės knygų" (D. Penikas). Knygai įvadą parašė Prof. Dr. A. Macelina. Viršelis dail. V. K. Jonyno.

Knyga gaunama "Darbininke" ir pas platintojus. Kaina \$2.75.

Draudimo reikalais, takų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas

Juozas Andriušis

GENERAL INSURANCE BROKER CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai takai, tvirtinami įvairūs dokumentai.

Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas

Kreptis: šiokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak., šeštadieniais 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Juozas Andriušis

238 Leonard Street Brooklyn 11, N. Y. Evergreen 7-8247.

Paulius Gaubys FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi allejiniai portretai P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y. (BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

po 6 val. vakaro. nedarbo dienom visą dieną.

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Evergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulaikstyti automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

NEW YORKO NAUJIENOS

Lietuvos vyčių New Yorko ir New Jersey apskrities susirinkimas įvyksta sekmadienį, rugsėjo 23 d.

J. Stuko piknikas įvyks sekmadienį, rugsėjo 23 d., Bayonės lietuvų parapijos sodelyje, 15 East 23rd St., Bayonne, N. J.

Liet. radijo valandėlė, vadovaujama J. Stuko, jau perduodamas nauju laiku, būtent nuo 1 iki 2 val. po pietų.

New Yorko ir New Jersey apygardos vyčiai rengia 40 metų savo gyvavimo sukaktuves. Jos įvyks spalio (October) 7, Elisabetho šv. Petro ir Povilo bažnyčioje šv. mišios bus 11 val., o balius vakare nuo 5:30 bus Newark, New Jersey.

PADEKA Nuoširdžiai dėkojame gerb. kun. kleb. J. A. Karaliui, Sheandoah, Pa., už \$100 auką naujai įsigytą "Darbininko" ir spaustuvės pataipų išlaidoms padengti.

Tėvai Pranciškoniai

St. Dzikas, gyvenęs Elizabeth, N. J., šiomis dienomis persikelia gyventi į Brooklyną. Jo dabartinis adresas: 145 Waterbury St., Brooklyn 6, N. Y.

Mirė Rugsėjo 15 d. 10 val. ryte, savo namuose, 1815 Center St Brooklyn, N. Y., staigiai ir netikėtai mirė Viktoras Masielis, sulaukęs 59 m. amžiaus.

Didžiam liūdėsy liko velionės našlė Elena ir sūnus Zigmas, pavergtoje Lietuvoje brolis ir sesuo.

A. KUNDROTAS, antikomunistinio fronto rinkimuose išrinktas piketoju vadu.

INSNUOMOJAMA idealioje vietoje patalpa (15x20) savarankiškam bižnuii Ypač paranki vieta kirpėjui. Pajėgi Great Neck lietuvų bendruomenė paremti kiekvieną pradantį. Skambinti Great Neck 2-2406.

Ma'ronio šešadieninė mokykla mokslą pradėjo rugsėjo 15 d. Moksleivai organizuoti suėjo į Apreiškimo bažnyčią išklausti mišių. Pamokslą, pritaikintą mokslo metų pradžiai, pasakė mokyklos kapelionas kun. J. Pakalniškis.

Siais metais mokykloje dėstys šie mokytojai: kun. J. Pakalniškis, A. Aistėnė, P. Gaurys, J. Gerdvilienė, J. Jocienė, R. Kisielius, J. Matulaitienė, E. Ruzgienė, dr. A. Šešplaukis, K. Svencoraitienė, dr. V. Vilimas, A. Zubkienė. Mokyklos vedėja — I. Banaitienė, inspektorius — P. Gaurys.

VICEPREZIDENTAS NIXONAS atsisveikina Patriėja Nixonaitė, išvykdamas dviem savaitėm į rinkiminę kelionę, kurioje padarys 15,000 mylių kelio.

ORGANIZUOJAMAS BALTIJOS ŠACHMATŲ KLUBAS

Ats'dūrę po karo šiame krašte, atnaujintom jėgom turim ieškoti įvairiausių būdų paskelbti pasauliui apie padarytą mums skriaudą. Neužtenka veikti vien tik savo tarpe, mums reikia kuo plačiausiai pasireikšti, išeinant į viešumą ir užmegzti draugiškus ryšius su palankia mums visuomene.

Lietuvių diena — piknikas

Paterson, N. J. Šį sekmadienį, rugsėjo 23 d., 1 v. p. p. gražiame Lindbergh parke, Sicomac Rd., North Haledon, N. J., įvyksta visų apylinkės lietuvių diena — piknikas.

PADEKA

New Yorko skautai ir skautės nuoširdžiai dėkoja savo mamytėms ir tėveliams, kurių rūpesčiu rugsėjo 15—16 d. d. skautų vadų suvažiavimo dalyviai abi dienas buvo taip puikiai pavaišinti ir priimti.

E. STAKNYS

kią įtaką, kultūrinę ar politinę, kad atsiektume savo t kslą krašto išlaisvinimui. Visa tai turėdami mintyje, grupė letuvių, latvių ir estų šachmatininkų susirinko neperseniausiai apsvarstyti galimybes įkurti New Yorko mės te Baltijos Sachmatų Klubą.

Dėl aukštesnės klasės lošimo šioje apylinkėje, JAV valstybinė komanda dažniausiai sudaroma iš New Yorko esančių žaidėjų.

Vienas iš svarbiausių reikalavimų, steigiant naują šachmatų klubą, yra patogios patalpos.

Visa organizacijos veikla priklauso nuo šio klausimo. Nugalėti šią kliūtį buvo sudarytas komitetas, į kurį įėjo A. Haavamae, dr. A. Purnalis ir E. Staknis.

NEWARK

T. T. Ziuraičio išleistuvės įvyks sekmadienį, rugsėjo 23, 5 v. v., šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York, Ave., Newark, N. J.

VITALIJĄ BOGUTAITĘ ir KĘSTUTĮ KEBLĮ

sukūrus ateitininkiską šeimą, nuoširdžiai sveikina ir laimės linki Kun. V. Dabušis, kun. J. Petrėnas, J. Baužys, P. Jurkus, A. Sabalis, V. Vygantas

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN 16, N. Y. (Už kampo buvusios vietos). Tel. Ingersol 7-6465, Ingersol 7-7272

Trans-Atlantic Trading Co.

Ellis Building, Room 10, 409 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Persiuočia Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir visas kitas RUSIJOS valdomas sritis

Is naujų ar naudotų rubų, avalynės, medžiagų, maisto, vaistų ir t. t. Visas išlaidas ir U. S. S. R. muitą apmoka siuntėjas.

Taipgi priimame užsakymus siuntiniams per Angliją. Is toliau siųskite siuntinius mūsų adresu, nedaugiau 21 svaro.

Skelbimas laikinas, išsikirkpkite adresą

Kun'gų Vienybės susirinkimas: N. Anglijos Liet. Kunigų Vienybės susirinkimas įvyko rugsėjo 18 šv. Petro parapijos klebonijoje.

Ir taip pasitaiko Stasys Jakutis rugsėjo 15 vakare prie savo namų įsisėdo į mašiną ir sukosi gatvėje.

Jau išspausdinta Sv. Petro parapijos istorija, kurią parašė Scrantono universiteto prof. dr. Antanas Kučas ir į anglų kalbą išvertė kun. A. Kontautas.

Pakrikštyta Rugsėjo 16 d. šv. Petro parapijos bažnyčioje pakrikštytas Stepono Verbicko ir Amelijos Počiūtės - Verbeckėnės sūnus Kazimiero ir Juozapo vardais.

Adv. J. Grigalius naujose pareigose Bostono miesto majoras Hynes paskyrė žinomąjį Bostono advokatą lietuvių darbuotoją J. Grigalių į Bostono miesto apeliacijų komisiją.

An Invitation... FOR A SHORT VACATION OR REST COME TO STELLA MARIS NEWPORT, Rhode Island

ten pat šaukiamas rugsėjo 21, 7.30 val. vak. visuotinis susirinkimas, kad įsteigtume Baltijos Sachmatų Klubą.

BOSTON, M855. BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME 251 W. Broadway South Boston, Mass. JOSEPH BARACEVICIUS Laidotuvių Direktorius Tel. ANdrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME 197 Webster Avenue Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška koplyčia šermėnims dykai.

Nervin

Alexander's Nervinė veikia nuo visokių nervų netvarkin gumo, galvos kvaisimų ir skaudėjimų, rūpesčio ir susikrimitimo, isterijos ir bemigės, išgąščio ir karščiavimų, žirdies supykimų ir šurpuliavimų, ausų spiegoimo ir greito pavargimo, dieglių ir vidurių nemalimo.

ALEXANDER'S CO. 414 Broadway So, Boston 27, Mass.

NEW YORK

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiama garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija. Tel. VIrginia 7-4499

EVErgreen 8-9770 Joseph Garszwa GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043 Matthew P. Ballas (BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME M. P. BALLAS—Direktorius ALB. BALTRONAS-BALTON Reikalų Vedėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

Tel. EVErgreen 7-4335 Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYČIA 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas LIETUVIS ADVOKATAS Telefonas Jamaica 6-7272

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS METINIS KONCERTAS įvyksta 1956 m. spalio 7 d., 5 val. vakaro, ŠV. STANISLOVO PARAP. SALĖJE Driggs Ave. & Newell St., Greenpoint'e, L. I., N. Y. PROGRAMĄ ISPILDYS: Parapijos choras, vadovaujamas Myk. Liuberskio, Skautų Vyčių oktetas, Mišrus oktetas, Vyrų choro grupė, Duetai, So'o dainuvas Leonardas Ralys. Programai vadovaus akt. Vitalis Zukauskas. Po programos šokiai. Gros geras orkestras. Salė pasiekama Driggs ir Graham Ave. autobusais bei GG traukiniu iki Nassau stoties. Prie įėjimo aukojama 1.50 dol. MALONIAI KVIECIAME DALYVAUTI.